

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALOUDEN JA HALLINNON ALA

TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy

TEKIJÄ: Riikka Salojärvi

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Riikka Salojärvi	
Työn nimi Tilinpäätösanalyysi, Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy	
Päiväys	15.3.2018
Sivumäärä/Liitteet	45/6
Ohjaaja(t) Arja Hukkanen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön aiheena on tilinpäätösanalyysi, joka on laadittu Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy:lle. Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy on pieni sisustuksen pintamateriaaleihin erikoistunut yritys, joka kuuluu alan johtavaan Värisilmä -ketjuun. Työn tavoitteena on selvittää yrityksen taloudellinen tilanne ja tulevaisuus sekä vertaata saatuja tietoja koko toimialan keskiarvoihin.</p> <p>Työn teoriaviitekehys on laadittu ammattikirjallisuutta hyödyntäen. Teoria sisältää tilinpäätöksen perusteet, joita ovat esimerkiksi kirjanpito, tuloslaskelma ja tase. Lisäksi teoriaosuudessa esitetään tilinpäätösanalyysin määrittämis- ja käyttövaiheet ja vaiheet. Teoriaan sisältyy myös keskeiset tilinpäätösanalyysissä käytettävät menetelmät, kuten prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja tilinpäätöksen oikaisu. Myös kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden käsitteet avataan teoreettisessa viitekehyksessä.</p> <p>Opinnäytetyö on toteutettu laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena, jonka aineisto koostuu kohdeyrityksen tilinpäätöstiedoista vuosien 2014-2018 väliseltä ajalta. Tilinpäätösanalyysi on suoritettu hyödyntäen Excel-taulukkolaskentaohjelmaa. Yrittäjät voivat käyttää laskettuja kaavoja hyväkseen tulevinakin vuosina.</p> <p>Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy:n taloudellinen tilanne on kokonaisuudessaan heikko. Kaikkien neljän perustekijän eli kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kannattavuuden kasvun ollessa yleisesti katsoen heikolla tasolla, ovat liiketoiminnan jatkumisen edellytykset pidemmän päälle todella haastavat. Kohdeyrityksen tulisi saada liikevaihtonsa kasvuun, jotta toiminta olisi tuottavaa ja rahoitus saataisiin kuntoon. Liikevaihdon lisääminen on kuitenkin haastavaa koko paikkakunnan yleisen taloustilanteen ollessa heikko.</p>	
Avainsanat Tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, prosenttilukumuotoinen tilinpäätös, tunnuslukuanalyysi	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business Administration			
Author(s) Riikka Salojärvi			
Title of Thesis Financial statement analysis for Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy			
Date	15.3.2018	Pages/Appendices	45/6
Supervisor(s) Arja Hukkanen			
Client Organisation /Partners Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy			
Abstract			
<p>The subject of this thesis is a financial statement analysis for Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy. Viitasaaren väri ja Tarvike Oy is a small company specializing in interior surface materials. The company is part of the industry's leading chain called Värisilmä-chain. The aim of the thesis project is to find out the financial situation and the future of the company and to compare the data with the average of the entire industry.</p> <p>The theoretical part of the thesis is based on professional literature. The thesis includes the basis for financial statement, such as accounting, income statements and balance sheet and definitions, users and the stages of preparing financial statement. There is also a description of the basic methods within the financial statement analysis used nowadays, for example percentage scale financial statement and adjusted financial statements. In addition, the theoretical part includes an explanation of such general terms in the study as profitability, solvency and liquidity of the company.</p> <p>The study was implemented as a qualitative research. The material consists of the company's financial statements for the years 2014-2018. The financial statement analysis was conducted using Excel spreadsheet software. The case company entrepreneurs can use the calculated formulas in the coming years.</p> <p>In conclusion, the overall financial situation of the company is weak. Business continuation is difficult when all four key figures (profitability, liquidity, solvency, and profitability growth) are on a low level. The company must increase its revenue and profits to make the business productive. This, however, is it challenging in a small city where the economic situation is generally weak.</p>			
Keywords Financial statement, financial statement analysis, percentage scale financial statement, statistical analysis			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
1.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite.....	6
1.2	Kohdeyrityksen esittely.....	6
1.3	Tutkimusmenetelmä, -ongelma ja -kysymykset.....	7
1.4	Tutkimuksen aineisto	7
1.5	Työn rakenne	8
2	TILINPÄÄTÖKSEN PERUSTEET.....	9
2.1	Kirjanpito	9
2.2	Tilinpäätös.....	9
2.3	Tuloslaskelma	10
2.4	Tase.....	12
2.4.1	Vastaavaa.....	12
2.4.2	Vastattavaa	13
2.5	Rahoituslaskelma	13
2.6	Toimintakertomus	14
2.7	Liitetiedot	14
2.8	Tilintarkastuskertomus	14
3	TILINPÄÄTÖSANALYYSI	16
3.1	Tilinpäätösanalyysin määrittely	16
3.1.1	Tunnuslukuanalyysi	16
3.1.2	Tilinpäätösanalyysi	16
3.1.3	Yritysanalyysi	16
3.2	Tilinpäätösanalyysin käyttäjät	18
3.3	Tilinpäätösanalyysin vaiheet	18
3.4	Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös.....	19
3.4.1	Tilinpäätöstietojen oikaisuvaatimukset.....	21
3.5	Tuloslaskelman oikaisu	21
3.6	Taseen oikaisu.....	23
3.6.1	Vastaavaa.....	23
3.6.2	Vastattavaa	25
4	TILINPÄÄTÖSANALYYSIN TUNNUSLUVUT.....	27

4.1	Liikevaihdon kasvu	27
4.2	Kannattavuuden tunnusluvut	28
4.2.1	Käyttökateprosentti	28
4.2.2	Liiketulosprosentti	29
4.2.3	Nettotulosprosentti.....	30
4.2.4	Rahoitustulosprosentti	31
4.2.5	Sijoitetun pääoman tuotto-prosentti ROI.....	31
4.2.6	Kokonaispääoman tuotto-prosentti ROA.....	32
4.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut	33
4.3.1	Omavaraisuusaste.....	33
4.3.2	Gearing-luku (nettovelkaantumisaste)	34
4.3.3	Suhteellinen velkaantuneisuus	35
4.3.4	Lainojen ja rahoituskulujen hoitokate	35
4.4	Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	36
4.4.1	Quick ratio.....	36
4.4.2	Current ratio	37
4.5	Käyttöpääomien kiertoaajat.....	38
4.5.1	Myyntisaamisten kiertoaika	38
4.5.2	Ostovelkojen kiertoaika	38
4.5.3	Vaihto-omaisuuden kiertoaika	38
5	TUTKIMUSTULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	40
6	OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI	43
6.1	Opinnäytetyöprosessin arviointi	43
6.2	Validiteetin, reliabiliteetin ja eettisyyden arviointi	43
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	45
	LIITE 1: KULULAJIKOHTAISEN TULOSLASKELMAN RUNKO	46
	LIITE 2: TASEEN RUNKO (VASTAAVAA).....	47
	LIITE 3: TASEEN RUNKO (VASTATTAVAA).....	48
	LIITE 4: VIITASAAREN VÄRI JA TARVIKE OY:N OIKAISTU TULOSLASKELMA	49
	LIITE 5: VIITASAAREN VÄRI JA TARVIKE OY:N OIKAISTU TASE (VASTAAVAA).....	50
	LIITE 6: VIITASAAREN VÄRI JA TARVIKE OY:N OIKAISTU TASE (VASTATTAVAA).....	51

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Tämän opinnäytetyön aiheena on kohdeyritykselle laadittava tilinpäätösanalyysi. Työn tarkoituksena on tutkia ja analysoida kohdeyrityksen tilinpäätöksiä vuosien 2014-2017 ajalta sekä vertailla tilikautia toisiinsa sekä toimialaan. Lisäksi tarkoituksena on laatia ennuste yrityksen lähitulevaisuudelle sekä tehdä ehdotus toimenpiteistä, joilla yritys mahdollisesti voisi parantaa taloudellista tilannettaan sekä kannattavuuttaan. Apuna analysoinnissa käytetään kannattavuuden, maksuvalmiuden sekä vakavaraisuuden tunnuslukuja. Tunnuslukujen lisäksi lasketaan yhtiön käyttöpääomien (myyntisaamisten, ostovelkojen sekä vaihto-omaisuuden) kiertoajat. Aikaväliverailun lisäksi vertaan tunnuslukuja toimialan yleiseen kehitykseen.

Opinnäytetyön tavoitteena on saada selville mahdollisimman oikea kuva kohdeyrityksen taloudellisesta nykytilanteesta, kehityksestä neljän vuoden ajalta ja tulevaisuuden näkymistä. Keskeisin tilinpäätöksen hyödyntäjä on yrityksen omistajat.

Aihe on ajankohtainen kohdeyrityksen näkökulmasta huomioiden. Nyt kun yritys on toiminut nykyisten yrittäjien omistuksessa neljän vuotta, on hyvä kartoittaa, miten toiminta on vuosien aikana kehittynyt, ja kuinka alkuvaiheen uudistukset ja investoinnit ovat vaikuttaneet tulokseen.

Opinnäytetyön aiheena tilinpäätösanalyysi on ajankohtainen aina – ei ole vuotta, milloin kirjanpitolaki tai verotuskuviot eivät päivittyisi. 1.1.2016 astui voimaan kirjanpitolain uudistus, joka toi muutoksia myös tilinpäätökseen. Uusi laki toi esimerkiksi helpotuksia tilinpäätöksen laajuuteen – täten mikroyritysten raportointivelvoitteet kevenivät aikaisemmasta. Lakiin myös lisättiin olennaisuusperiaate, jonka mukaan tilinpäätöksessä on esitettävä kaikki seikat, joita tilinpäätöstä lukevan voidaan olettaa pitävän olennaisina tehdessään johtopäätöksiä yrityksestä. Lisäksi lakimuutoksen myötä paperisen tasekirjan pakko poistui. Näin ollen kirjanpidon ja tilinpäätöksen tiedot voidaan arkistoida kokonaan sähköisesti. (Suomen Tilintarkastajat.) Nämä kyseiset muutokset vaikuttavat myös kohdeyrityksen tilinpäätöksiin jatkossa.

Tilinpäätösanalyysi valikoitui opinnäytetyön aiheeksi kahdesta syystä. Ensinnäkin halu päästä tulkitsemaan tilinpäätöstä ja tunnuslukuja itsenäisesti sekä oivaltamaan tilinpäätöksen olennaisimmat seikat. Siinä missä aiemmin lukuja on tarkasteltu melko pintapuolisesti, pääsee nyt syventymään aiheeseen ja selvittämään, mitä tilinpäätös todella kertoo yrityksen toiminnasta. Toiseksi opinnäytetyön tekeminen kotipaikkakunnalle, tutuille yrittäjille tuntuu luontevalta valinnalta.

1.2 Kohdeyrityksen esittely

Kohdeyrityksenä on Viitasaarella toimiva Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy. Yrityksen päätoimiala on maalien vähittäiskauppa, mutta lisäksi yritys myy muun muassa värejä ja tarvikkeita, rakennustar-

vikkeita, kodinkoneita, työkaluja ja työasuja. Yritys harjoittaa toiminnassaan myös asennus- ja rakennustyöpalvelujen tuottamista. (Kauppalehti 2013.) Väri ja Tarvike Oy on osa Värisilmä ketjua, johon kuuluu toistakymmentä liikettä ympäri Suomen. (Värisilmä). Viitasaarella Väri ja Tarvike Oy on toiminut yli neljän vuosikymmenen ajan. Nykyiset yrittäjät ostivat yritystoiminnan vuonna 2013. Opinnäytetyössä tarkastellaan yritystä yrittäjien vaihdoksesta lähtien, eli vuodesta 2013 alkaen.

1.3 Tutkimusmenetelmä, -ongelma ja -kysymykset

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytetään kvalitatiivista eli laadullista menetelmää. Aineisto kerätään kohdeyrityksen tilinpäätöstiedoista. Teoriaosuuden tukena käytetään alan kirjallisuutta sekä lakeja, kuten kirjanpitolakia. Teoriaosuudessa käsitellään tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin perusteita sekä hyvää kirjanpitolakia.

Opinnäytetyölle on asetettu seuraavat tutkimuskysymykset:

- Minkälainen on yrityksen taloudellinen tilanne nyt?
- Mikä on yrityksen taloudellinen asema verrattuna toimialaan?
- Minkälaiset ovat yrityksen tulevaisuuden näkymät?

1.4 Tutkimuksen aineisto

Opinnäytetyön tutkimusaineistona käytetään aiheeseen liittyvää ammattikirjallisuutta, jota on kirjastoissa runsaasti tarjolla. Tärkeimpinä lähteinä käytössä ovat Kisanlahden, Leppiniemen ja Leppiniemen Tilinpäätöksen tulkinta (2017), Yritystutkimus ry:n Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi (2017) Leppiniemen ja Kykkäsen Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta (2015), Kallungin Tilinpäätösanalyysi (2014) sekä Niskasen ja Niskasen Tilinpäätösanalyysi (2003). Tunnuslukuja analysoidessa käytettiin lähteenä myös Alma Talent- internetsivuston tunnuslukuopasta.

Kohdeyrityksestä otetaan analysoitavaksi tuloslaskelmat ja taseet vuosilta 2014-2017. Suomen Asiakastieto Oy:sta hankitaan maalien vähittäiskauppa -toimialan tunnusluvut. Kaikkia opinnäytetyössä käytettyjä tunnuslukuja ei löydy Asiakastieto Oy:sta tai työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämästä toimialapalvelusta kyseiseltä toimialalta, eikä niiden laskemiseen ole tarvittavia tietoja. Näin ollen osassa laskelmista vertaillaan ainoastaan kohdeyrityksen tilikausia.

Opinnäytetöinä tilinpäätösanalyysyjä on tehty paljon. Suurin osa niistä on tehty selvittämään yrityksen taloudellinen asema jollakin ajanjaksolla. Opinnäytetyötä varten tutustuttiin esimerkiksi Marjo Karhumaan vuonna 2015 laatimaan opinnäytetyöhön, jossa hän analysoi helsinkiläisen koulutus- ja kustannuspalveluita tuottavan yrityksen tilinpäätöksiä ja taloudellista tilannetta sekä vertailee tunnuslukuja toimialaan ja kilpailijoihin. Lisäksi tutustuttiin Matti Arvolan opinnäytetyöhön, jonka tavoitteena on laatia tilinpäätösanalyysi Akaassa toimivalle metallialan yritykselle. Kyseinen opinnäytetyö on vuodelta 2013. Tämä opinnäytetyöni eroaa aiemmin laadituista opinnäytetöistä siten, että tutkitavalta toimialalta ei ole aiemmin tehty tilinpäätösanalyysiä. Tutkijalle ja kohdeyrityksen omistajille tulevan hyödyn lisäksi opinnäytetyö on siis tarpeellinen ja aiheellinen siltäkin kannalta.

1.5 Työn rakenne

Opinnäytetyö alkaa johdantokappaleella, jossa kerrotaan työn aihe ja tavoite. Lisäksi johdannossa esitellään kohdeyritys, selvennetään tutkimusmenetelmä, -ongelmat ja -kysymykset, kerrotaan tärkeimmät tutkimusaineistot sekä kuvaillaan opinnäytetyön rakenne.

Toinen luku käsittelee tilinpäätöksen perusteita. Aluksi käydään läpi hyvää kirjanpitoa ja kirjanpidon yleisiä periaatteita. Siitä edetään tilinpäätökseen ja sen dokumentteihin, esimerkiksi tuloslaskelmaan, taseeseen ja rahoituslaskelmaan.

Kolmas luku keskittyy tilinpäätösanalyysiin. Ensin esitellään tilinpäätöksen pohjalta tehtävät analyysit, seuraavaksi käydään läpi tilinpäätösanalyysin käyttäjät, vaiheet ja menetelmät, prosenttiluku-
muotoinen tilinpäätös sekä tilinpäätöstietojen oikaisuvaatimukset.

Neljännessä luvussa käydään läpi liikevaidon kasvun, kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakava-
raisuuden tunnusluvut sekä käyttöpääomien kiertoajat. Tässä luvussa käydään aina ensin läpi tun-
nusluvun teoriaa ja sen jälkeen kohdeyrityksen ja toimialan tunnusluvut.

Viides luku on yhteenveto opinnäytetyön tuloksista ja johtopäätöksistä. Kuudes ja viimeinen luku
kertoo opinnäytetyön onnistumisista ja haasteista sekä arvioi validiteetin, reliabiliteetin ja eettisyyden
toteutumista työssä.

2 TILINPÄÄTÖKSEN PERUSTEET

2.1 Kirjanpito

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisia ovat kaikki, jotka harjoittavat liike- tai ammattitoimintaa. Kirjanpitovelvollisia ovat kuitenkin aina muun muassa osakeyhtiö, osuuskunta, avoin yhtiö sekä kommandiittiyhtiö. (KPL 1336/1997 luku 1 § 1.) Kirjanpitolaki myös edellyttää kaikkia kirjanpitovelvollisia noudattamaan hyvää kirjanpitolapaa (KPL 1336/1997 luku 1 § 3). Käytännössä tämä tarkoittaa, että kirjanpidon tulee olla kirjanpitolain, -asetusten sekä yhteisölaainsäädännön mukaista (Suomen tilintarkastajat s.a).

Yleiset määräykset kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä löytyvät kirjanpitolaista, joka on yleislaki. Kirjanpitoasetus antaa yksityiskohtaisempia määräyksiä esimerkiksi tulos- ja tasekaavojen esittämismuodosta. Yleislakia täydentävät erityislait, joita ovat muunmuassa eri yhtiömuotoja koskevat omat lait, arvonlisäverolaki ja elinkeinoverolaki. Mikäli yleislaki ja erityislaki poikkeavat toisistaan, erityislaki syrjäyttää yleislain. (Salmi ja Rekola-Nieminen 2005, 14.)

Työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimiva kirjanpitolautakunta (jatkossa KILA) on keskeisin hyvän kirjanpitolapaa tulkitsija ja ohjeiden antaja. Euroopan unionin alueen listayhtiöitä velvoittavat kansainväliset tilinpäätösstandardit (IFRS) vaikuttavat KILAn ohjeiden kautta hyvää kirjanpitolapaa ohjaavaan kirjanpitolakiin. (Suomen tilintarkastajat s.a.)

2.2 Tilinpäätös

Tilinpäätös kertoo yrityksen yhden tilikauden toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilikauden päättyessä. Yleensä yksi tilikausi on pituudeltaan 12 kuukautta eli kalenterivuoden. Tilikausi voi olla myös lyhyempi tai pidempi kuin 12 kuukautta, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Tilikausi alkaa aina avaavalla taseella, joka kertoo yrityksen omaisuuden, ja mistä lähteistä tämä omaisuus on rahoitettu. Ajantasaiseen eli juoksevaan kirjanpitoon kirjataan kaikki tilikauden tulot ja menot. Tilikauden päätteeksi laaditaan tilinpäätös. Seuraavan tilikauden avaava tase on edellisen tilinpäätöksen tase. (Salmi 2013, 20.)

Kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 1 § määrittelee tilinpäätöksen sisältöön kuuluvaksi:

- 1) tase, joka kuvaa tilinpäätöshetken taloudellista asemaa
- 2) tuloslaskelma, joka kuvaa tuloksen muodostumista
- 3) rahoituslaskelma, joka selvittää varojen hankintaa ja niiden, jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö; sekä
- 4) taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä olevat tiedot eli liitetiedot

Jokaisesta taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman erästä on esitettävä vastaavat tiedot viimeistä edelliseltä tilikaudelta vertailutietona. Mikäli kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö, yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö tai sellainen osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyrittäjä, tulee tilinpäätökseen liittää lisäksi toimintakertomus. Sen tehtävänä on antaa tietoja yrityksen taloudellisesta tilanteesta, tulevasta kehityksestä sekä merkittävimmistä riskeistä. (KPL 1336/1997 luku 3 § 1, § 1a.)

Tilinpäätös on tärkein ja usein jopa ainoa keino seurata yrityksen toimintaa ja sen tuottavuutta sekä yrityksen sisällä että ulkopuolella, ja siksi se on tarkoin lain säätelemää (Salmi ja Rekola-Nieminen 2005, 13). Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätöksen keskeinen tavoite on antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatetta noudattaen. Olennaisena voidaan pitää seikkaa, jonka poisjättäminen tai väärin ilmoittaminen voi johtaa siihen, ettei tilinpäätös anna oikeaa ja riittävää kuvaa yrityksen toiminnasta. (KPL 1336/1997 luku 3 § 2, § 6.)

Kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 3 §:ssä määritellään lisäksi seuraavan laiset muut yleiset tilinpäätösperiaatteet:

- 1) oletus kirjanpitovelvollisen toiminnan jatkuvuudesta;
- 2) johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden ja -menetelmien soveltamisessa tilikaudesta toiseen;
- 3) huomion kiinnittäminen liiketapahtumien tosiasialliseen sisältöön eikä yksinomaan niiden oikeudelliseen muotoon (sisältöpainotteisuus);
- 4) tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus;
- 5) tilinavauksen perustuminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen;
- 6) tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen huomioon ottaminen riippumatta niihin perustuvien maksujen suorituspäivästä (suoriteperuste);
- 7) kunkin hyödykkeen ja muun tase-eriin merkittävän erän erillisarvostus; sekä
- 8) taseessa vastaaviin ja vastattaviin kuuluvien erien ja tuloslaskelmassa tuottojen ja kulujen esittäminen täydestä määrästäan niitä toisistaan vähentämättä, jollei yhdisteleminen ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi (netottamiskielto).

2.3 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kuvaa yrityksen toiminnan tulosta tilikauden aikana. Tuloslaskelman tehtävänä on kertoa yritykselle syntynyt tulos, joka voi olla joko voittoa tai tappiota. Tulos selviää, kun vähennetään liiketoiminnan kulut liiketoiminnan tuotoista vähennyslukumuotoisena laskelmana. (Salmi 2013, 24.) Tuloslaskelma voidaan laatia joko kululajikohtaisena tai toimintakohtaisena. Yleisimmin Suomessa käytetty tuloslaskelma on kululajikohtainen. (Salmi ja Rekola-Nieminen 2005, 19.)

Kululajikohtaisessa ja toimintokohtaisessa ennen liikevoittoa esitettävät erät on jaoteltu eri tavoin. Kululajikohtaisessa laskelmassa kulujen, kuten materiaalien ja palveluiden sekä henkilöstökulujen mukaan, toimintokohtaisessa laskelmassa toiminnoittain esimerkiksi hankinnan ja valmistuksen sekä hallinnon kuluihin. Liikevoitosta (tai tappiosta) eteenpäin laskelmat vastaavat toisiaan. (Leppiniemi ja Kykkänen 2015, 58.) Kuvio 1 käy ilmi Kululajikohtaisen ja toimintokohtaisen laskelmien eroavaisuudet. Koko kululajikohtaisen tuloslaskelman kaavan voi nähdä liitteessä 1.

Kululajikohtainen laskelma	Toimintokohtainen laskelma
LIKEVAIHTO	LIKEVAIHTO
Liiketoiminnan muut tuotot	Hankinnan ja valmistuksen kulut
Materiaalit ja palvelut	BRUTTOKATE
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Myyntin ja markkinoinnin kulut
Henkilöstökulut	Hallinnon kulut
Poistot ja arvonalentumiset	Liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan muut kulut	Liiketoiminnan muut kulut
LIKEVOITTO	LIKEVOITTO

KUVIO 1. Kululajikohtaisen ja toimintokohtaisen laskelmien eroavaisuudet (Yritystutkimus ry 2017, 13-16).

Liikevaihto kuvaa yrityksen varsinaisesta toiminnasta saatuja myyntituottoja alennusten ja arvonsäveron jälkeen. Liikevaihto esitetään bruttomääräisenä, joten esimerkiksi luottotappioita ei vähennetä liikevaihdosta, vaan liiketoiminnan muista kuluista. Liikevaihto kuvaa yrityksen toiminnan laajuutta, ja sitä käytetään yleisesti apuna yritysten välisessä vertailussa. (Leppiniemi ja Kykkänen 2015, 144.)

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan muut kuin yrityksen varsinaisesta liiketoiminnasta saadut tuotot, kuten pysyvien vastaavien myynnistä saadut tuotot sekä vuokratuotot (Leppiniemi ja Kykkänen 2015, 64). Tuloslaskelman ensimmäinen kulurivi on materiaalit ja palvelut, joihin kuuluu yrityksen myytävien tuotteiden ja palveluiden kulut. Aineet, tarvikkeet ja tavarat sisältävät kaikki raaka-aineet, puolivalmisteet sekä valmiit tuotteet riippumatta siitä, onko ne jo myytyjä vai vielä varastossa olevia. Ostot muutetaan liikevaihtoa vastaaviksi varaston muutoksen avulla. Jos kaikkea yrityksen ostamaa ei ole saatu myytyä, varasto on kasvanut, jolloin tuloslaskelman ostomenot pienentyvät. Jos taas yritys on myynyt enemmän kuin ostanut, varasto on pienentynyt, jolloin ostomenot kasvavat. (Salmi 2013, 35.)

2.4 Tase

Tase kuvaa yrityksen taloudellisen aseman tilinpäätöspäivänä. Taseesta käy ilmi yrityksen rahoitus-rakenne eli oman ja vieraan pääoman suhde sekä niiden rakenne. (Kaisanlahti ym. 2017, 38.) Kaikki kirjanpitovelvolliset laativat taseen samaa kaavaa noudattaen. Poikkeuksena ovat kuitenkin pienet kirjanpitovelvolliset, jotka saavat tehdä taseen lyhennytyssä muodossa. Toisin kuin tuloslaskelmassa, tasetilien saldot eivät nollaannu tilikauden vaihtuessa. Näin ollen velat, omaisuus ym. saldot pysyvät taseessa edellisen tilinpäätöksen arvoisina. Taseessa on kaksi puolta, vastaavaa ja vastattavaa. Tase menee aina tasan: vastaavan kokonaissumma on yhtä suuri kuin vastattavan kokonaissumma. (Salmi ja Rekola-Nieminen 2005, 20.) Kuvio 2 esittää lyhennetyn taseen. Koko taseen kaavan voi nähdä liitteissä 2 ja 3.

Vastaavaa	Vastattavaa
PYSYVÄT VASTAAVAT	OMA PÄÄOMA
Aineettomat hyödykkeet	Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma
Aineelliset hyödykkeet	Arvonkorotusraho
Sijoitukset	Käyvän arvon rahasto
VAIHTUVAT VASTAAVAT	Muut rahastot
Vaihto-omaisuus	Edellisten tilikausien voitto (tappio)
Saamiset; lyhyt- ja pitkäaikainen erikseen	Tilikauden voitto (tappio)
Rahoitusarvopaperit	TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ
Rahat ja pankkisaamiset	PAKOLLISET VARAUKSET
	VIERAS PÄÄOMA; lyhyt- ja pitkäaikainen erikseen
Vastaavaa yhteensä	Vastattavaa yhteensä

KUVIO 2. Lyhennetty tase (Yritystutkimus ry 2017, 28-29).

2.4.1 Vastaavaa

Taseen vastaava- puoli kertoo yrityksen varat. Ne esitetään yleensä epäliikvidiysjärjestyksessä, eli aloittaen niistä varoista, jotka ovat hitaimmin rahaksi muutettavissa. Vastaavat jaetaan kahteen pääryhmään, jotka ovat pitkäaikaiset eli pysyvät vastaavat ja lyhytaikaiset eli vaihtuvat vastaavat. (Leppiniemi ja Kykkänen 2015, 57.)

Pysyvät vastaavat ovat sellaisia eriä, joiden on tarkoitus tuottaa tuloa pitkäaikaisesti useana tilikautena. Pysyvät vastaavat jaotellaan vielä kolmeen alaluokkaan, jotka ovat aineettomat hyödykkeet, aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset. Aineettomia hyödykkeitä ovat muun muassa yrityksen liikearvo, kehittämishankkeet ja patentit. Aineellisia hyödykkeitä ovat muun muassa koneet ja kalusto, maa- ja vesialueet sekä rakennukset. Sijoituksiin katsotaan kuuluvaksi esimerkiksi tytäryhtiöosakkeet. (Leppiniemi ja Kykkänen 2015, 57.)

Vaihtuville vastaaville ominaista on, että ne ovat ainoastaan lyhyen aikaa yrityksen hallussa ja näin ollen tuottavat tuloa vain yhtenä tilikautena. Vaihtuviin vastaaviin sisältyvät vaihto-omaisuus, saamiset, rahoitusarvopaperit ja rahavarat. Vaihto-omaisuutta ovat esimerkiksi aineet ja tarvikkeet sekä keskeneräiset ja valmiit tuotteet, jotka ovat tarkoitettu myyntiin. Saamisiin luetaan esimerkiksi myyntisaamiset, jotka ovat yrityksen asiakkaille annettua maksuaikaa. Saamisia ovat myös siirtosaamiset, jotka johtuvat menojen ja tulojen jaksottamisesta suoritusperusteisiksi tilinpäätöstä laadittaessa. Muita saamisia ovat esimerkiksi arvonlisäverosaamiset. Rahoitusarvopapereihin muun muassa osakkeiden ja joukkovelkakirjalainojen lyhytaikaiset arvopaperisijoitukset. Rahavarat koostuvat yrityksen kassasta ja pankkitilin saldosta. (Leppiniemi ja Kykkänen 2015, 58.)

2.4.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaa- puoli kertoo, miten yritys on rahoittanut vastaavaa- puolen resurssit. Kuten vastaavat, myös vastattavaa- puolella tase-erät esitetään likviditettijärjestyksessä, jolloin ylimpänä esitetään pisimpään sidotut varat, alimpana nopeimmin rahoittajille palautettavat varat. Vastattavat jaotellaan neljään ryhmää, jotka ovat oma pääoma, tilinpäätössiirtojen kertymä, pakolliset varaukset ja vieras pääoma. Usein yritykset kuitenkin esittävät vastattavat vain omana pääomana ja vieraana pääomana. Tällöin tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään omassa pääomassa, laskennallinen velka sisällytetään vieraaseen pääomaan ja pakolliset varaukset luokitellaan veloiksi. (Kaisanlahti ym. 2017, 91-92.)

Oma pääoma muodostaa yrityksen vakavaraisuuden perustan. Mitä suurempi on yrityksen pääoma ja sen suhde vieraaseen pääomaan, sitä vakavaraisempi yritys on. Oma pääoma muodostuu yritykseen sijoitetusta pääomasta, kertyneestä tulorahoituksesta eli voittovaroista sekä hallussapitovoi-toista eli omaisuuden arvonnousuista. Tilinpäätössiirtojen kertymät ovat verotukseen perustuvaa tuloksen järjestelystä, johon sisältyvät kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset. (Kaisanlahti ym. 2007, 92-96.) Pakolliset varaukset ovat sellaisia tiedossa olevia menoja, joista ei enää kerry vastaavaa tuloa. Esimerkiksi riidanalaiset vahingonkorvaukset tai liiketoiminnan lopettamisesta aiheutuvat kulut voivat edellyttää pakollisen varauksen tekemistä. (Salmi 2013, 51.)

Vieras pääoma jakautuu pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin sen mukaan, erääntyykö velka maksettavaksi yli vai alle vuodessa. Vieraan pääoman määrä ja osuus koko pääomasta kuvaa yrityksen rahoitusriskiä. Mitä suurempi osuus pääomasta on vierasta, sitä suurempi on rahoitusriski. Tällöin yrityksen varat eivät riitä lainojen ja niiden korkojen maksamiseen. (Kaisanlahti ym. 2017, 100.)

2.5 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma selvittää yrityksen varojen hankintaa ja niiden käyttöä tilikauden aikana. Rahoituslaskelmalle ei ole säädetty lainmukaista kaavaa, mutta kirjanpitoasetus määrää sen keskeisestä sisällöstä, johon kuuluu liiketoiminnan, investointien sekä rahoituksen rahavirrat. Rahoituslaskelman laadinta ei koske kaikkia yrityksiä, vaan ainoastaan suuryrityksiä sekä yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä, kuten pankkeja ja vakuutusyhtiöitä. (Kaisanlahti ym. 2017, 44.)

Kirjanpitolain 1 luvun § 4c määrittelee suuryritykseksi sellaisen kirjanpitovelvollisen, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy vähintään kaksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä:

- 1) taseen loppusumma 20 000 000 euroa;
- 2) liikevaihto 40 000 000 euroa;
- 3) tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä.

2.6 Toimintakertomus

Toimintakertomus on asiakirja, jossa yritys kuvaa kuluneen kauden toimintaansa. Toimintakertomuksen tulee antaa tietoa olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen, arvioida todennäköistä tulevaa kehitystä sekä antaa selvitys tutkimus- ja kehittämistoiminnan laajuudesta. Toimintakertomuksessa kiinnitetään huomiota sellaisiin yksittäisiin tapahtumiin, joita pidetään merkittävänä yrityksen tuloksen, taloudellisen aseman ja riskien kartoittamisen kannalta. Kirjanpitolain mukaisesti pienet yritykset on vapautettu toimintakertomuksen laatimisesta. Osakeyhtiölaki kuitenkin velvoittaa kaikkia osakeyhtiöitä koosta riippumatta laatimaan toimintakertomuksen tai sisällyttämään lain vaatimat tiedot tilinpäätöksen liitetietoihin. (Kaisanlahti ym. 2017, 45-46.)

2.7 Liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetiedot erittelevät ja täydentävät taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tietoja. Kuten tilinpäätöskappaleessa mainittiin, tulee tilinpäätöksen antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Liitetietojen tehtävänä on antaa lisätietoja, jotta tilinpäätös noudattaa kyseistä lainkohtaa. Kun taseessa, tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa tiedot ilmaistaan raha-arvoilla, liitetiedoissa voidaan selventää sanallisesti esimerkiksi riskejä ja epävarmuustekijöitä. (Kaisanlahti ym. 2017, 44-45.)

2.8 Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastus kulminoituu tilintarkastuskertomukseen, joka antaa lausunnon siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yrityksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Lisäksi tilintarkastuskertomus toteaa tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot yhdenmukaisiksi ja toimintakertomuksen säännösten mukaisesti laadituksi. Tilintarkastuskertomuksen on myös todettava, mikäli tilintarkastaja on havainnut olennaisia virheitä toimintakertomuksessa. (Suomen tilintarkastajat s.a.)

Tilintarkastuskertomus on julkinen asiakirja, ja sen lausunto on joko vakiomuotoinen, ehdollinen tai kielteinen. Mikäli kertomus ei ole vakiomuotoinen, on kyseessä mukautettu tilintarkastuskertomus. Tilintarkastaja voi olla myös antamatta lausuntoa, tai lisätä siihen huomautuksen tai lisätiedon. (Salmi 2013, 59.) Tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta, jos sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täyttynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä:

- 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;
- 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai
- 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä.

Tilintarkastaja on kuitenkin aina valittava yhteisössä, jonka pääasiallisena toimialana on arvopapereiden omistaminen ja hallinta ja jolla on huomattava vaikutusvalta toisen kirjanpitovelvollisen liiketoiminnan tai rahoituksen johtamisessa. (Tilintarkastuslaki 2 luku § 2.)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

3.1 Tilinpäätösanalyysin määrittely

Tilinpäätösanalyysi on yrityksen kannattavuuden ja taloudellisen tilan tutkimista tilinpäätöstietojen pohjalta. Tilinpäätösanalyysin avulla vertaillaan yritystä toisiin saman alan yrityksiin sekä yrityksen eri tilikausia keskenään. Tilinpäätösanalyysin vahvuus onkin vertailtavuus. (Kallunki 2014, 12.)

Tilinpäätösanalyysi -termi kuvaa yleisesti ottaen tilinpäätökseen pohjalta tehtävää monitasoista analyysia. Tarkemmin määriteltynä tilinpäätösanalyysi on yksi kolmesta erilaisesta analyysityypistä, jotka suppeusjärjestyksessään ovat tunnuslukuanalyysi, tilinpäätösanalyysi ja yritysanalyysi. (Niskanen ja Niskanen 2003, 9.)

3.1.1 Tunnuslukuanalyysi

Tunnuslukuanalyysi tiivistää tilinpäätöksestä saatavan informaation yhteen lukuun. Yleensä tunnusluvut lasketaan suhdelukuna, jolloin tilinpäätöserä jaetaan jollain toisella tilinpäätöserällä. Tällöin voidaan poistaa yritysten kokoerot, jolloin yritykset ovat vertailukelpoisia keskenään. Euromääräisten lukujen vertailu yritysten välillä ei ole järkevää, sillä isoilla yrityksillä esimerkiksi liikevaihto ja oma pääoma ovat eri tasolla, kuin pienillä yrityksillä. (Kallunki 2014, 204.)

3.1.2 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysi sisältää tunnuslukuanalyysin lisäksi muutakin tilinpäätösinformaatiota, kuten yrityksen strategian ja tulevaisuuden näkymien analysointia. Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on selvittää yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä, joita yleensä tarkastellaan kannattavuuden, rahavirran riittävyyden, rahoitusaseman sekä kasvukyvyyn avulla. Lisäksi voidaan arvioida yrityksen johdon, omistajien ja työntekijöiden toimintaa sekä markkina-asemaa. (Salmi 2013, 158.)

Tilinpäätösanalyysi voidaan jakaa perinteiseen tilinpäätösanalyysiin, jossa tarkastellaan suoriteperusteista tuloslaskelmaa ja tasetta, sekä perinteistä analyysia täydentävään rahavirta-analyysiin. Rahavirta-analyysi kertoo, miten hyvin yrityksen myyntituotot kattavat yrityksen menot. Perinteisen tilinpäätösanalyysin heikkous on se, ettei analyysi selvitä konkreettisesti kassavirran riittävyyttä ja lukujen taustalla olevia tekijöitä. Rahavirta-analyysi taas ei huomioi kuluja vaikutusaikaa. Sen vuoksi näitä kahta analyysia käytetään usein yhdessä toisiaan täydentävinä. (Salmi 2013, 159.)

3.1.3 Yritysanalyysi

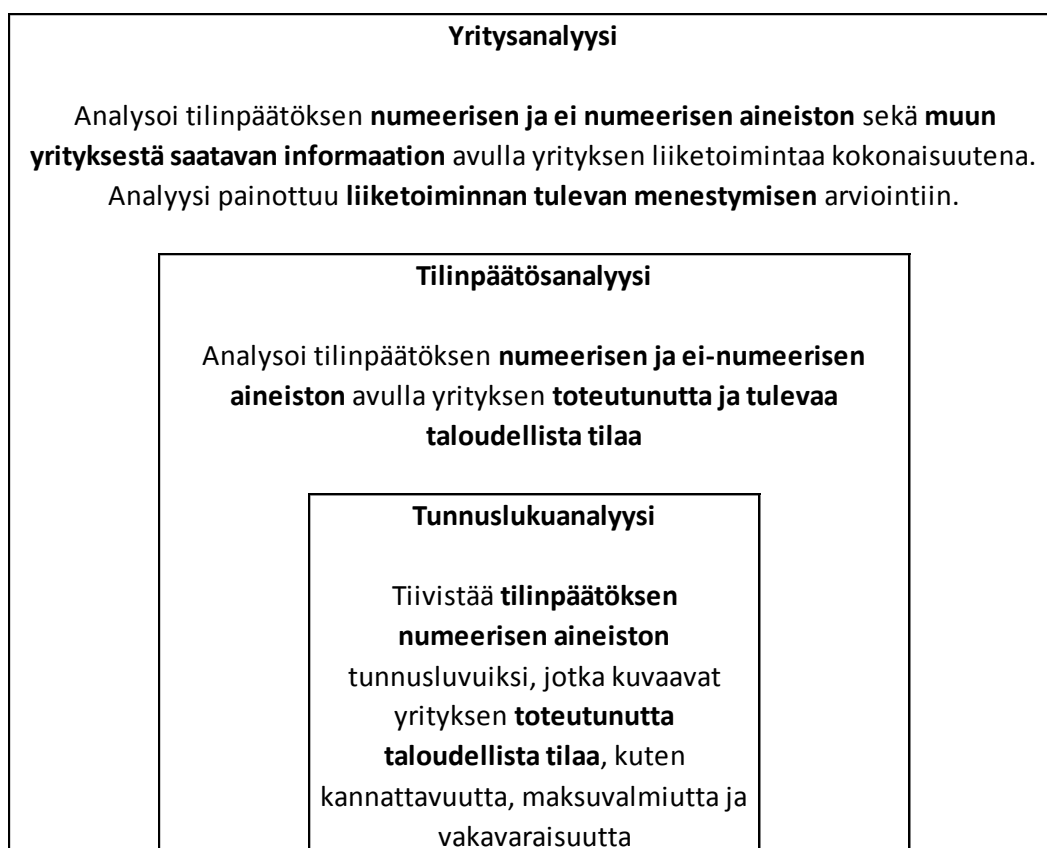
Yritysanalyysiä voidaan pitää näistä kolmesta analyysimuodosta kaikkein syvällisimpänä. Yritysanalyysissä tutkitaan kaikkea toimialasta, toimintaympäristöstä ja yrityksestä saatavaa informaatiota, kuten sijoitustoimintaa, asiakasseurantaa, luottopäätöksiä ja kilpailijoiden toimintaa. Siihen sisältyy niin yrityksen menneisyyden ja tunnuslukujen tarkastelu, kuin arvio tulevaisuuden näkymistä ja menestysmahdollisuuksista. (Salmi 2013, 156.)

Varsinainen yritysanalyysi voidaan yleensä suorittaa ainoastaan rahoituslaitosten yritystutkijoiden toimesta. Tämä johtuu siitä, että pankkeja ja rahoituslaitoksia valvova Rahoitustarkastus edellyttää yritystutkimuksen kaltaisen luottoanalyysin laatimista aina ennen luottopäätöksen antamista. Luottoanalyysia voidaan pitää yritysanalyysin kaltaisena, sillä luottoanalyysia ei ole mahdollista tehdä tutustumatta yksityiskohtaisesti yritystoiminnan kaikkiin osa-alueisiin. (Niskanen ja Niskanen 2003, 11-12.)

Yritysanalyysista voidaan puhua myös silloin, kun yritys itse haluaa hankkia luottoluokituksen ulkopuoliselta taholta. Maksullisia luottoluokituksia Suomessa laatii muun muassa Fennorating Oy. Yritys saattaa tarvita luottoluokitusta esimerkiksi suunnitellessaan laskevansa liikkeelle joukkovelkakirjalainoja. Luottoluokitus toteutetaan erilaisten lähteiden, kuten yrityksen tilinpäätösten ja yrityskäyntien avulla, sekä keskustelemalla yrityksen johdon kanssa. (Niskanen ja Niskanen 2003, 12-13.)

Kuvio 3 havainnollistaa tunnusluku-, tilinpäätös- ja yritysanalyysien yhtäläisyyksiä ja eroja. Usein tunnuslukuanalyysi määritellään osaksi tilinpäätösanalyysia, ja tilinpäätösanalyysi osaksi yritysanalyysia. Tunnuslukuanalyysi keskittyy yrityksen toteutuneen taloudellisen tilan kuvaamiseen numeroin. Tilinpäätösanalyysi hyödyntää tunnuslukujen lisäksi muitakin aineistoja ja arvioi myös tulevaisuuden näkymiä. Yritysanalyysiin sisältyy laaja-alaisesti kaikki saatavilla oleva informaatio, ja pääpaino on tulevaisuuden tarkastelussa. (Kallunki 2014, 203.)

KUVIO 3. Yritys-, tilinpäätös- ja tunnuslukuanalyysi (Kallunki 2014, 203).

3.2 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät

Tilinpäätösanalyysia hyödyntävät yrityksen eri sidosryhmät, jotka tarvitsevat tietoa yrityksen taloudellisesta tilasta. Jokainen sidosryhmä on kiinnostunut yrityksen tilasta omasta näkökulmastaan. Merkittäviä yrityksen sidosryhmiä ovat muun muassa omistajat, yrityksen johto ja työntekijät, rahoittajat ja tavarantoimittajat, asiakkaat ja viranomaiset. (Kallunki 2014, 15.)

Yrityksen omistajat haluavat sijoituksilleen tuottoa, joten tilinpäätökset ja erityisesti kannattavuutta ja liiketoiminnan riskiä kuvaavat analyysit ovat heille tärkein tiedonlähde. Osakesijoittajat saavat tuottoa yrityksen osinkojen ja arvonnousun kautta, jotka määräytyvät yrityksen kannattavuuden perusteella. Kun yritys on kannattava, liiketoiminta tuottaa enemmän tuloja, kuin aiheuttaa menoja. Kannattavassa yrityksessä riski sijoittaa on pienempi, kuin kannattamattomassa yrityksessä. (Kallunki 2014, 16.)

Yrityksen johto tarvitsee informaatiota jatkuvasti erilaisiin investointi- ja rahoituspäätöksiin sekä päivittäisiin liiketoiminnan päätöksiin. Työntekijöitä kiinnostaa yrityksen tilanne ja sen kehitys, eli toiminnan jatkuvuus ja kyky palkanmaksuun. (Salmi 2013, 19.) Myös työntekijöiden tulospalkkiot tai yrityksen eläkejärjestelmät voivat perustua yrityksen tulokseen (Kallunki 2014, 18).

Rahoittajat ovat yksi keskeinen tilinpäätöksen käyttäjäryhmä. Rahoittajat tarjoavat yritykselle velkaa, tavarantoimittajat tarjoavat raaka-aineita, tavaroita ja palveluita sekä maksuaikaa niille. Molemmat ovat yrityksen velkojia, ja näin ollen heitä kiinnostavat erityisesti yrityksen maksuvalmius. Lainantajia, kuten pankkeja, kiinnostaa eritoten yrityksen luottokelpoisuus sekä omaisuuden realisointiarvo mahdollisessa kriisitilanteessa, tavarantoimittajia taas yrityksen lyhyen aikavälin maksuvalmius eli kyky suoriutua maksuistaan ajallaan. (Kallunki 2014, 16-17.)

Asiakkaille tärkeitä ovat tuotteiden toimitusvarmuus sekä tuen ja takuun saaminen. Mitä kalliimpi tuote, sitä tärkeämpiä kyseiset seikat ovat (Kallunki 2014, 17). Erityisesti pitkäaikaiset asiakkaat saattavat olla kiinnostuneita yrityksen taloudellisesta suorituskyvystä. (Niskanen ja Niskanen 2003, 17).

Viranomaisia kiinnostaa tilinpäätösinformaatio veronmaksun näkökulmasta. Yrityksen verotettava tulos määräytyy kirjanpidon ja tilinpäätöksen perusteella. Pörssiyhtiöt ovat velvollisia informoimaan viipymättä kaikesta taloudelliseen asemaan liittyvästä tiedostaan, säädelyillä toimialoilla, kuten energia-alalla viranomaiset valvovat hinnoittelua. (Kallunki 2013, 18.)

3.3 Tilinpäätösanalyysin vaiheet

Tilinpäätösanalyysi jakautuu kolmeen eri vaiheeseen. Ensimmäinen vaihe on tilinpäätöstietojen eli tuloslaskelman, taseen sekä liitetietojen standardointi. Standardoinnin tarkoituksena on tehdä tilinpäätösinformaatiosta vertailukelpoinen yrityksen aiempiin sekä muiden yritysten tilinpäätöstietoihin.

Analyysin toisessa vaiheessa valitaan mittauskohteet ja analyysimenetelmät. Analyysin käyttötarkoitus ja suorittaja määrittävät sen, mitä analyysilla mitataan ja millä menetelmillä se suoritetaan. Kolmas vaihe sisältää yrityksen taloudellisen menestyksen tarkastelua erilaisten tekniikoiden ja vertailukohteiden avulla. (Niskanen ja Niskanen 2003, 19.)

3.4 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös tarkoittaa tilinpäätöserien esittämistä prosentuaalisessa muodossa. Tuloslaskelmassa vertailukohteena on liikevaihto, taseessa puolestaan taseen loppusumma. Prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen avulla voidaan vertailla saman vuoden sisällä olevien tilinpäätöserien keskinäisiä suhteita, eri vuosien tilikausia sekä eri yritysten kustannus- ja taserakenteita. (Niskanen ja Niskanen 2003, 87.)

Taulukkoa 1 katsomalla voidaan nähdä, että kohdeyrityksen prosentuaalisesti ylivoimaisesti suurin kuluerä on aine- ja tarvikekäyttö, joka kattaa yli puolet koko yrityksen kuluista. Erä on kuitenkin pienentynyt tarkastelujakson aikana lähes 13 prosenttiyksikköä. Kaupan alan yrityksenä on luonnollista, että aine- ja tarvikekäyttö on kulueränä suuri, kun verrataan esimerkiksi pelkästään palveluita tuotaviin yrityksiin. Toiseksi suurin erä kohdeyrityksen tuloslaskelmassa on henkilöstökulut, jotka ovat kasvaneet ensimmäiseen tilikauteen verrattuna yli viisi prosenttiyksikköä. Henkilöstökulujen kasvu selittyy palkkojen ja eläkemaksun nostamisella sekä sillä, että toiminnan alkuvaiheessa yrittäjät saivat työ- ja elinkeinotoimiston myöntämää starttirahaa, jonka vuoksi he maksoivat itselleen pienempää palkkaa.

TAULUKKO 1. Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma kohdeyrityksestä.

Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto	100,00 %	100 %	100 %	100 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00 %	0,50 %	0,49 %	1,12 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	100,00 %	100,50 %	100,49 %	101,12 %
Aine- ja tarvikekäyttö	62,15 %	69,84 %	66,32 %	75,05 %
Ulkopuoliset palvelut	0,49 %	0,14 %	0,81 %	0,24 %
Henkilöstökulut	22,75 %	20,48 %	15,80 %	17,64 %
Liiketoiminnan muut kulut	15,81 %	14,51 %	13,77 %	14,92 %
Käyttökate	-1,20 %	-4,87 %	3,30 %	-7,48 %
Suunnitelman mukaiset poistot	2,65 %	2,52 %	1,91 %	1,65 %
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Liiketulos	-3,85 %	-7,40 %	1,39 %	-9,12 %
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	0,00 %	0,01 %	0,01 %	0,00 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	2,56 %	2,08 %	1,88 %	0,71 %
Välittömät verot	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Nettotulos	-6,41 %	-9,45 %	-0,47 %	-9,83 %
Satunnaiset tuotot	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Satunnaiset kulut	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Tilikauden tulos	-6,41 %	-9,45 %	-0,47 %	-9,83 %

Taulukosta 2 käy ilmi, että kohdeyrityksen varoista suurin osa on vaihto-omaisuutta, ja osuus on kasvanut tarkastelujakson aikana noin viisi prosenttiyksikköä. Tavarakaupassa varastot ovat luonnollinen osa liiketoimintaa, ja vaihto-omaisuuden kasvu selittyy tuotevalikoiman laajentamisella. Toiseksi suurimman prosentuaalisen erän muodostavat aineelliset hyödykkeet, eli tässä tapauksessa koneet ja kalusto. Niiden arvo on lähes tuplaantunut tarkastelujakson aikana johtuen kahtena viime tilikautena tehdyistä laiteinvestoinneista.

TAULUKKO 2. Prosenttilukumuotoinen taseen vastaavaa -puoli kohdeyrityksestä.

Prosenttilukumuotoinen tase, vastaavaa	2017	2016	2015	2014
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut aineettomat hyödykkeet	2,22 %	4,19 %	6,12 %	7,74 %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	2,22 %	4,19 %	6,12 %	7,74 %
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	16,41 %	16,90 %	11,75 %	8,28 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	16,41 %	16,90 %	11,75 %	8,28 %
Sijoitukset				
Muut osakkeet ja osuudet	2,03 %	1,92 %	1,87 %	1,77 %
SIJOITUKSET YHTEENSÄ	2,03 %	1,92 %	1,87 %	1,77 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	68,67 %	64,65 %	64,65 %	62,99 %
VAIHTO-OMAISUUS YHTEENSÄ	68,67 %	64,65 %	64,65 %	62,99 %
Myyntisaamiset	8,83 %	8,89 %	10,64 %	13,93 %
Muut saamiset	1,25 %	2,89 %	2,29 %	4,03 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	10,08 %	11,78 %	12,93 %	17,96 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	0,60 %	0,56 %	2,69 %	1,27 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100 %	100 %	100 %	100 %

Taulukko 3 näyttää, että kohdeyrityksen merkittävin rahoituslähde on vieras pääoma, erityisesti lyhytaikainen vieras pääoma. Toisin kuin oma pääoma, vieras pääoma ja sen korot tulee maksaa takaisin. Nämä vieraasta pääomasta aiheutuvat velvoitteet lisäävät yrityksen riskiä joutua taloudelliseen ahdinkoon etenkin, kun vieraan pääoman suhde omaan pääomaan on suuri. (Salmi 2013, 118.)

Kohdeyrityksellä vieraan pääoman ylivoimaisesti suurin erä on lyhytaikaisiin velkoihin lukeutuvat ostovelat, jotka ovat tarkastelujakson aikana kasvaneet yli 40 prosenttiyksikköä. Erityisen suuret ostovelat viittaavat maksuvaikeuksiin ja hoitamattomiin ostovelkoihin. Kun velkoja ei ehditä maksaa ajoissa, myös viivästyskorot kasvavat. Toiseksi suurin rahoituslähde ovat lainat rahoituslaitoksilta. Eniten lainaa on ollut vuonna 2016 päättyneellä tilikaudella.

TAULUKKO 3. Prosenttilukumuotoinen taseen vastattavaa -puoli kohdeyrityksestä.

Prosenttilukumuotoinen tase, vastattavaa	2017	2016	2015	2014
Oma pääoma				
Osakepääoma	1,85 %	1,75 %	1,70 %	1,61 %
Muut rahastot	27,71 %	26,20 %	25,49 %	24,18 %
Kertyneet voittovarot	-64,34 %	-31,88 %	-29,55 %	0,00 %
Tilikauden tulos	-18,57 %	-28,95 %	-1,46 %	-28,03 %
Taseen oma pääoma yhteensä	-53,35 %	-32,88 %	-3,82 %	-2,24 %
Poistoero ja varaukset				
Oman pääoman oikaisut				
Oikaistu oma pääoma yhteensä	-53,35 %	-32,88 %	-3,82 %	-2,24 %
Vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	30,52 %	40,01 %	22,08 %	26,60 %
Muut pitkäaikaiset velat	0,00 %	3,49 %	10,87 %	0,00 %
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	30,52 %	43,50 %	32,96 %	26,60 %
Korolliset lyhytaikaiset velat	13,83 %	13,12 %	5,95 %	5,64 %
Ostovelat	83,45 %	66,56 %	57,02 %	39,62 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	25,55 %	9,70 %	7,89 %	30,38 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	122,82 %	89,38 %	70,86 %	75,65 %
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	153,35 %	132,88 %	103,82 %	102,24 %
Vastattavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

3.4.1 Tilinpäätöstietojen oikaisuvaatimukset

Tilinpäätöksen tulee olla vertailukelpoinen eri tilikausien ja saman toimialan yritysten välillä. Yritys voi vaikuttaa tilinpäätöksensä sisältöön harkinnanvaraisilla kirjauksilla, joiden tarkoituksena on vaikuttaa yrityksen virallisessa tuloslaskelmassa ilmoitettuun tulokseen. Tällaisia kirjauksia ovat esimerkiksi tilinpäätösjärjestelyt, joiden avulla tulos voidaan näyttää suurempana tai pienempänä, kuin mitä todellinen kannattavuus on. Jotta tilinpäätös voi olla vertailukelpoinen, täytyy tuloslaskelmaa ja tasetta standardoida eli oikaista. Oikaistu tuloslaskelma ja tase ovat sellaisessa muodossa, että niistä käyvät suoraan ilmi tunnuslukujen laskemisessa käytettävät keskisimmät erät. (Salmi 2013, 94.) Kohdeyrityksen oikaistun tuloslaskelman voit nähdä liitteessä 4, oikaistun taseen vastaavaa puolen liitteessä 5 ja oikaistun taseen vastattavaa puolen liitteessä 6.

3.5 Tuloslaskelman oikaisu

Tuloslaskelman oikaisujen tavoitteena on selvittää yrityksen mahdollisimman säännöllinen, jatkuva ja ennustettava liiketoiminnan tulos (Salmi 2013, 94). Kirjanpitoasetuksen mukaan virallisessa tuloslaskelmassa ei esitetä myynti- eikä käyttökate, mutta käyttökate sisältyy oikaistuun tuloslaskelmaan. Oikaistussa tuloslaskelmassa esiintyvät erät ovat liiketoiminnan tuotot, käyttökate, liiketulos, nettotulos, kokonaistulos ja tilikauden tulos. (Niskanen ja Niskanen 2003, 61-62.)

Kuten virallinen tuloslaskelma, oikaistu tuloslaskelma alkaa liikevaihdolla, joka yhdessä liiketoiminnan muiden tuottojen kanssa muodostaa liiketoiminnan tuotot -erän. Liikevaihto syntyy kirjanpitolain

mukaisesti yrityksen varsinaisen liiketoiminnan myyntituotoista, joista on vähennetty myönnetyt alennukset, arvonlisävero ja muut välittömät verot. (Yritystutkimus ry 2017, 18.)

Jos yritys käyttää osatulotusta, se sisällytetään liikevaihtoon. Osatulotus tarkoittaa sitä, että yritys tulouttaa keskeneräisiä töitä arvioidun valmistusasteen perusteella ja kirjaa tuloutusta vastaavat menot kuluiksi. Liikevaihtoon sisältyvän osatulotuksen vastakirjaus tehdään siirtosaamisiin. Osatuloutukseen liittyy tiettyjä epävarmuustekijöitä, sillä yritys arvioi itse keskeneräisten töiden valmistusasteen, ja etenkin huomattavat osatuloutukset ja pitkät valmistusajat hankaloittavat arviointia. Lisäksi osatuloutukseen siirryttäessä vertailu aiempien tilikausien sekä muiden yritysten välillä vaikeutuu, sillä kaikki yritykset eivät käytä kirjanpidossaan osatuloutusta. (Yritystutkimus ry 2017, 18.)

Sekä virallisen että oikaistun tuloslaskelman erään liiketoiminnan muut tuotot kirjataan tuotot, jotka liittyvät yrityksen toimintaan ja ovat luonteeltaan lähellä liikevaihtoa. Tällaisia tuottoja ovat esimerkiksi vuokratuotot ja saadut provisiot. Viralliseen tuloslaskelmaan voi sisältyä yrityksen varsinaista liiketoimintaa varten saatuja avustuksia sekä käyttömaisuuden myyntivoittoja. Avustuksia ei tarvitse oikaista, mutta käyttömaisuuden myyntivoitot tulee oikaista, mikäli ne syntyvät kokonaisesta toimialasta luovuttaessa. Tällöin ne tulee kirjata satunnaisiin tuottoihin. Satunnaisiin tuottoihin kirjaetaan myös mahdolliset kertaluontoiset erät, jotka heikentävät eri vuosien ja yritysten välistä vertailukelpoisuutta. (Niskanen ja Niskanen 2003, 63.)

Oikaistun tuloslaskelman käyttökate saadaan, kun liiketoiminnan tuotoista vähennetään seuraavat erät: aine- ja tarvikekäyttö, ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut, laskennallinen palkkakorjaus, liiketoiminnan muut kulut sekä valmisteveraston muutos. Oikaistun tuloslaskelman aine- ja tarvikekäyttö saadaan vähentämällä tuloslaskelman aine- ja tavarastoista varaston lisäys tai vastaavasti lisäämällä varastojen vähennys. Ulkopuoliset palvelut ovat työsuorituksista, kuten alihankkijoista maksettavia korvauksia, jotka liittyvät välittömästi tuotannolliseen toimintaan tai myyntiin. Henkilöstökuluihin sisältyvät ennakonpidätyksen alaiset palkat ja niihin liittyvät kulut, kuten henkilövakuutus- ja eläkemaksut. Laskennallinen palkkakorjaus koskee henkilöyhtiöitä ja se suositellaan tehtäväksi, jos omistajan tekemä työpanos on ilmeinen, eikä sitä vastaava palkka näy tuloslaskelmassa kuluna. Palkkakorjauksen tarkoituksena on saattaa erilaiset yhtiömuodot vertailukelpoiksi. Liiketoiminnan muita kuluja tulee oikaista siirtämällä liiketoimintaan kuulumattomat, tuloksen kannalta merkittävät ja kertaluontoiset kulut satunnaisiin kuluihin. Valmisteveraston muutos saadaan, kun lisätään valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutokseen valmistus omaan käyttöön -erä. Siihen sisältyvät sellaiset yrityksen valmistamat tuotteet, jotka ovat tarkoitettu omaan käyttöön myynnin sijaan. (Niskanen ja Niskanen 2003, 62-65.)

Oikaistu liikevoitto, eli liiketulos, kertoo yrityksen tuloksen varsinaisen liiketoiminnan kustannusten jälkeen, ennen rahoitustuottoja, -kuluja sekä veroja. Liiketulos saadaan vähentämällä käyttökateesta suunnitelmien mukaiset poistot, arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä sekä poikkeukselliset vaihtuvien vastaavien arvonalentumiset. Suunnitelman mukaisia poistoja on tarpeen oikaista, mikäli tehdyt poistot eivät ole suhteessa pysyvien vastaavien määrään tai laatuun tai mikäli poistoajat ylittävät KILA:n suositukset. Tällöin käytetään elinkeinoverolain (EVL) määrittelemiä mak-

simipoistoja. Oikaisussa erät siirretään muut tulokset oikaisut -erään. Arvonalentumiset tuloslaskelmassa tarkoittavat tilannetta, jossa hyödykkeen todennäköinen luovutushinta on pienentynyt pysyvästi. (Niskanen ja Niskanen 2003, 62-65.)

Nettotulos kuvaa yrityksen tuloksen ennen satunnaisia tuottoja ja kuluja. Nettotulos muodostuu ensinnäkin lisäämällä liiketulokseen tuotot osuuksista ja muista sijoituksista sekä muut korko- ja rahoitustuotot. Lisäksi nettotuloksesta vähennetään korko- ja muut rahoituskulut, kurssierot, sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset sekä välittömät verot. Osuuksien tuotot tarkoittavat osinkoja ja muita sijoittajien tuotto-osuuksia. Tätä erää tulee oikaista, mikäli siihen on virallisessa tuloslaskelmassa kirjattu kurssivoittoa. Ne siirretään oikaisussa kurssieroihin. Muut korko- ja rahoitustuotot sisältävät vaihtuvien vastaavien ja saamisien ja rahoitusarvopapereiden tuotot sekä niistä johtuvat kurssierot. Jos näihin sisältyy kurssivoittoa, tulee ne oikaista kurssierot -erään. Samoin menetellään myös korkokulujen ja muiden rahoituskulujen kanssa. Näihin kuuluvat eri luotonantajille maksetut korkokulut ja mahdolliset kurssitappiot. (Niskanen ja Niskanen 2003, 66-68.)

Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset- erä kattaa pysyvien ja vaihtuvien vastaavien sijoitusten ja lainasaamisten arvonalentumiset. Oikaistun tuloslaskelman välittömät verot -erään kuuluu virallisen tuloslaskelman tuloverot ja muut välittömät verot. Nettotulokseen vaikuttavina veroina huomioidaan ainoastaan tarkasteltavan tilikauden verot, joten aiempien tilikausien lisäverot ja veronpalautukset tulee oikaista ja siirtää satunnaisiin tuottoihin. (Niskanen ja Niskanen 66-67.) Mikäli liiketoiminnan muita tuottoja on aiemmin siirretty satunnaisiin tuottoihin, tulee myös niistä aiheutuneet verot siirtää satunnaisiin kuluihin. Laskennallisten verosaamisten- ja velkojen muutokset siirretään oikaistun tuloslaskelman erään muut tuloksen oikaisut. (Niskanen ja Niskanen 2003, 68.)

Kokonaistulos kuvaa nimensä mukaisesti yrityksen tilikauden kokonaistulosta. Tällöin tulokseen luetaan mukaan myös satunnaiset tuotot ja kulut. Mikäli näihin eriin on kirjattu selvästi liiketoimintaan kuuluvia kuluja, palautetaan ne oikaistussa tuloslaskelmassa takaisin liiketoiminnan kuluihin. Kun kokonaistulokseen lisätään mahdolliset poistoeron muutos, vapaaehtoisten varausten muutos, laskennallinen palkkorjaus sekä muut tulokset oikaisut, saavutetaan tilikauden tulos. (Niskanen ja Niskanen 2003, 69.)

3.6 Taseen oikaisu

Taseen oikaisun tavoitteena on saada oikea ja vertailukelpoinen kuva yrityksestä tilinpäätöshetkellä. Tarkoituksena on eliminoida sellainen varallisuus, jonka ei odoteta tuottavan tuloa ja toisaalta tuoda näkyviin sellainen olennainen varallisuus, jota ei ole merkitty taseeseen. Myös virallisessa taseessa näkymättömät velat merkitään oikaistuun taseeseen joko pitkäaikaiseen tai lyhytaikaiseen vieraseen pääomaan. Omaa pääomaa oikaistaan varojen ja velkojen nettokorjauksilla. (Salmi 2013, 102.)

3.6.1 Vastaavaa

Oikaistu tase koostuu virallisen taseen tavoin kahdesta osasta, eli vastaavaa ja vastattavaa -puolista. Vastaavaa -puolen pysyvien vastaavien ensimmäinen erä on aineettomat hyödykkeet, joihin kuuluvat tutkimus- ja kehittämismenot, liikearvo sekä muut aineettomat hyödykkeet. Aineettomiin hyödykkeisiin voidaan aktivoida ainoastaan menoja, joiden oletetaan tuovan tuottoa lähivuosina. Mikäli aineettomiin hyödykkeisiin on aktivoitu perustamis- tai tutkimusmenoja, ne poistetaan oikaistussa taseessa vastaavaa -puolen ohella myös vastattavaa -puolen omasta pääomasta. Tutkimusmenoja ei kuitenkaan tarvitse oikaista, mikäli ne selkeästi tuottavat tuloa. Kehittämismenoja voidaan aktivoida taseeseen tietyin Työ- ja elinkeinoministeriön asettamin ehdoin. Liikearvoa voi syntyä yrityskaupan tai fuusion yhteydessä, jos kauppahinta ylittää yrityksen velattoman omaisuuden arvon. Arvottomaksi osoittautunut liikearvo poistetaan taseesta ja vähennykset tehdään vastaavasti omaan pääomaan. (Niskanen ja Niskanen 2003, 70-72.)

Pysyviin vastaaviin kuuluu aineettomien hyödykkeiden lisäksi aineelliset hyödykkeet, joita ovat maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet (Niskanen ja Niskanen 2003, 70-71). Aineellisia hyödykkeitä ei yleensä tarvitse oikaista. Joissain tapauksissa taseeseen voi olla merkittynä hyödykkeen käypää arvoa olennaisesti suurempi arvo. Tällöin tieto kirjataan liitetietoihin, vastaavia oikaistaan yliarvon verran ja vastaava vähennys tehdään omaan pääomaan. (Salmi 2013, 102.)

Kolmas pysyvien vastaavien erä on sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset, joihin sisältyvät sisäiset osakkeet ja osuudet, muut osakkeet ja osuudet, sisäiset saamiset sekä muut saamiset ja sijoitukset. Sijoituksia voi olla tarpeen oikaista, mikäli omistetun yrityksen oma pääoma on menetetty, eikä osakkeilla ole käytännössä arvoa. Tällöin osakkeiden arvo poistetaan vastaavista sekä vastaavasti omasta pääomasta. Sekä virallisessa että oikaistussa taseessa esiintyvä erä muut osakkeet ja osuudet sisältävät esimerkiksi osakeyhtiöiden osakkeita, eikä tätä erää ole tarpeen oikaista. (Niskanen ja Niskanen 2003, 73.)

Pysyvien vastaavien viimeinen erä leasingvastuukanta löytyy ainoastaan oikaistusta taseesta. Leasing tarkoittaa käyttöomaisuuden, kuten koneiden ja laitteiden pitkäaikaista vuokrausta. Oikaistussa taseessa jäljellä olevat leasingmaksut lisätään taseen vastaavaa - puolelle leasingomaisuutena ja vastattavaa -puolelle leasingvastuuna. (Yritystutkimus 2017, 36-37.)

Oikaistun taseen vaihtuviin vastaaviin kuuluvat vaihto-omaisuus, lyhytaikaiset saamiset sekä rahat ja rahoitusarvopaperit. Vaihto-omaisuus koostuu eristä aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet, valmiit tuotteet sekä muu vaihto-omaisuus. (Niskanen ja Niskanen 2003, 75.) Vaihto-omaisuuden arvostuksessa tulee noudattaa varovaisuuden periaatetta, eikä sitä yleensä oikaista ilman lisätietoja. Vaihto-omaisuuden arvoon merkitään ainoastaan muuttuvat kulut, kiinteät kulut merkitään vain, jos ne ovat oleellisia. Tämä laskentaperusteen muutos muuttaa vaihto-omaisuuden arvoa ilman varaston määrän muutosta sekä tuloslaskelman kuluja. Laskentaperusteen muutos täytyy aina peustella tilinpäätöksen liitetiedoissa, tilikauden parantaminen ei ole pätevä syy muutokseen. (Salmi 2013, 102.)

Lyhytaikaiset saamiset kattavat myyntisaamiset, sisäiset myyntisaamiset, muut sisäiset saamiset sekä muut saamiset. Myyntisaamisilla ja muilla saamisilla tulee olla todennäköisiä tulo-odotuksia, jotta ne voidaan huomioida oikaistussa taseessa. Todennäköiset luottotappiot vähennetään saamisista ja omasta pääomasta, kuten myös siirtosaamisiin kirjatut kurssitappiot. (Salmi 2013, 102.) Oikaistun taseen vastaavaa puolen viimeinen erä rahat ja rahoitusarvopaperit koostuvat virallisen taseen eristä rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset (Yritystutkimus 2017, 40).

3.6.2 Vastattavaa

Oikaistun taseen vastattavaa -puoli alkaa erällä oma pääoma, johon sisältyvät osakepääoma, ylikurssirahasto ja muut rahastot, kertyneet voittovarot, tilikauden tulos sekä pääomalainat. Oma pääoma on osakeyhtiössä osakepääomaa, muissa yhtiömuodoissa omistajien sijoittamaa perus- tai osuus- pääomaa. Ylikurssirahaston ja arvonkorotusrahaston avulla voidaan tehdä osakepääoman korotus rahastoannissa. Muut rahastot -erälle tyypillistä on se, että niitä kaikkia voidaan käyttää osakepääoman korottamiseen tai tappioiden kattamiseen. Kertyneisiin voittovaroihin kirjataan yrityksen virallisen tilinpäätöksen aiempien tilikausien voitot tai tappiot. Näitä edellämainittuja eriä ei tarvitse oikaista, vaan kaikki luvut saadaan suoraan virallisesta taseesta. Tilikauden tulos tulee oikaista, mikäli yritys on kirjannut kuluvan tilikauden jaettavan osingon osingonjakovelaksi ja vähentänyt vastaavan summan omasta pääomasta. Tällöin tilikauden tulosta oikaistaan lisäämällä osingonjako takaisin voittovaroihin. Oikaistun taseen omaan pääomaan kuuluva pääomalaina esiintyy virallisessa taseessa omana eränään, vaikkakin sisältyy siinäkin oman pääoman kokonaismäärään. Normaalit osakeyhtiölain mukaiset lainat katsotaan vieraaksi pääomaksi, mutta pääomalaina voidaan sisällyttää myös omaan pääoman, mikäli se voidaan siihen rinnastaa. (Niskanen ja Niskanen 2003, 77-79.)

Taseen omaan pääomaan lisätään vielä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset, joiden yhteenlaskettu summa muodostaa oikaistun oman pääoman. Poistoero on kirjanpidon poistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen välinen erotus, jota tulee oikaista, mikäli yritys ei ole siirtänyt yhtiöverokannan mukaista osuutta poistoeroa laskennalliseen verovelkaan. Poistoero ei voi koskaan olla negatiivinen. Vapaaehtoiset varaukset ovat esimerkiksi investointi- ja toimintavarauksia, ja niitä oikaistaan samaan tapaan kuin poistoeroa. Oman pääoman oikaisu muodostuvat niistä eristä, joilla on oikaistu virallisen taseen omaisuuseriä tai velkoja. Omaisuuseriä tulee oikaista, mikäli viralliseen taseeseen on aktivoitu esimerkiksi tutkimusmenoja tai kurssitappioita. (Niskanen ja Niskanen 2003, 79-80.)

Oikaistun taseen vieras pääoma poikkeaa jonkin verran virallisesta taseesta. Oikaistun taseen vieraaseen pääomaan sisältyvät pitkäaikainen vieras pääoma, lyhytaikainen vieras pääoma, laskennallinen verovelka, pakolliset varaukset sekä leasingvastuukanta. (Niskanen ja Niskanen 2003, 80.)

Pitkäaikainen vieras pääoma jakautuu lainoihin rahoituslaitoksilta, eläkelainoihin, saatuihin ennakkoihin, sisäisiin velkoihin ja muihin pitkäaikaisiin velkoihin. Erässä lainat rahoituslaitoksilta yhdistyvät virallisen taseen erät lainat rahoituslaitoksilta sekä joukko- ja vaihtovelkakirjalainat. Lainat rahoituslaitoksilta -erää tulee oikaista, mikäli lainat ovat ulkomaanvaluutan määräisiä, ja niihin liittyvät kurssitappiot ovat virallisessa taseessa aktivoitu siirtosaamisiin. Oikaisussa kurssitappiot poistetaan sekä

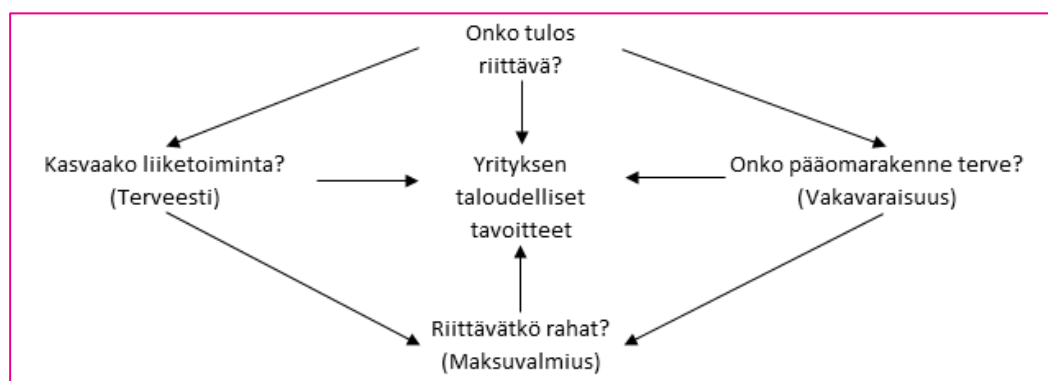
siirtosaamisista että omasta pääomasta. Eläkelainat ovat eläkevakuutusyhtiöille maksettujen vakuutuksien takaisinlainauksen yhteydessä syntyneitä velkoja, joita ei tarvitse oikaista. Saaduilla ennakoinnilla tarkoitetaan maksuja, jotka yritys on saanut hyödykkeiden tai palveluiden myynnistä ennen toimittamista asiakkaalle. Sisäiset velat taas ovat virallisen taseen velat saman konsernin yrityksille sekä velat omistusyhteisyrittäjille -erien yhteenlaskettu summa. Muut pitkäaikaiset velat kattavat virallisen taseen erät ostovelat, rahoitusvekselit, muut velat sekä siirtovelat. Tunnuslukujen laskennassa oletetaan, että sisäiset velat ja muut pitkäaikaiset velat ovat korollisia velkoja. (Niskanen ja Niskanen 2003, 80-81.)

Laskennallinen verovelka on erä, johon poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista siirretään yhteisöverokannan mukainen osuus. Pakolliset varaukset ovat menoja, joista ei odoteta saatavan tuloa, vaikka yritys on niihin sitoutunut. Oikaistun taseen pakollisiin varauksiin luetaan kuuluviksi virallisen taseen erät eläke- ja verovaraukset sekä muut pakolliset varaukset. Pakolliset varaukset ovat yleensä korottomia pitkäaikaisia velkoja. Leasingvastuu kirjataan yhtä suurena, kuin leasingomasuus on kirjattu taseen vastaavaa -puolelle. (Niskanen ja Niskanen 2003, 81.)

Lyhytaikainen vieras pääoma koostuu korollisista lyhytaikaisista veloista, saaduista ennakoista, ostovelloista, sisäisistä ostovelloista, muista sisäisistä veloista sekä muista korottomista lyhytaikaisista veloista. Korollinen lyhytaikainen velka pitää sisällään virallisen taseen erät lainat rahoituslaitoksilta, joukko- ja vaihtovelkakirjalainat, eläkelainat, rahoitusvekselit sekä muiden velkojen korolliset osuudet. (Niskanen ja Niskanen 2003, 82.) Mikäli yrityksellä on taseen ulkopuolista factoringluottoa, lisää se korollisiin lyhytaikaisiin velkoihin. Saadut ennakot ovat lyhytaikaisia saatuja ennakoita, jotka käsitellään samaan tapaan kuin pitkäaikaiset saadut ennakot. Ostovelat ovat hyödykkeiden ostamisesta syntyneitä, tavarantoimittajalta saatuja lyhytaikaisia velkoja, joihin mahdollisesti sisältyvät osamaksuvelat siirretään lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Sisäisissä ostovelloissa yhdistyvät ostovelkojen osuudet virallisen taseen eristä velat saman konsernin yrityksille sekä velat omistusyhteisyrittäjille. Loput näistä kahdesta erästä muodostavat oikaistun taseen erän muut sisäiset velat. Muut korottomat lyhytaikaiset velat pitävät sisällään virallisen taseen korottomat velat ja siirtovelat. Muita korottomia velkoja ovat esimerkiksi arvonlisäverovelat ja ennakonpidätysvelat. (Yritystutkimus 2017, 50-51.)

4 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN TUNNUSLUVUT

Yrityksen taloudellista tilaa voidaan tarkastella neljän perustekijän kautta. Ne ovat kannattavuus, vakavaraisuus, maksuvalmius ja kannattavuuden kasvu. Kannattavuus kertoo, paljonko yritys kykenee tekemään tuottoa suhteessa kuluihin. Vakavaraisuus ja maksuvalmius kuvailevat yrityksen rahoituksellisesta asemaa. Liiketoiminnan kasvua pidetään yleensä merkinä yrityksen menestyksestä. Yritys ei voi kasvaa ilman kannattavuutta, eikä hyvää rahoitusasemaa saa ilman riittävää rahoitusta. Näin ollen nämä neljä tekijää muodostavat toisistaan riippuvan kokonaisuuden (kuvio 4). Seuraavissa kappaleissa käsitellään tunnuslukuja tarkemmin.

KUVIO 4. Yrityksen taloudellisen tilan kokonaisuus (Salmi 2013, 86).

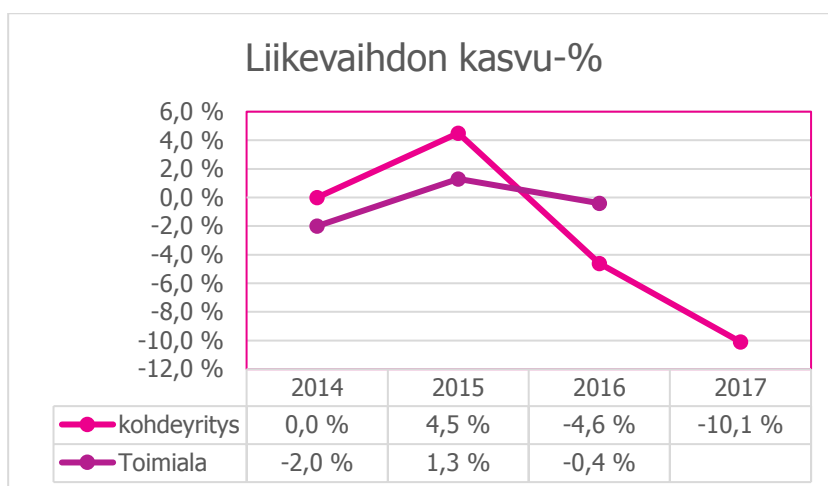
4.1 Liikevaihdon kasvu

Kasvu on liiketoiminnan rahavirtojen ja sitä kautta yrityksen arvon kehittymisedellytys. Sitä analysoimalla voidaan selvittää, paljonko kasvua on tapahtunut prosentuaalisesti ja mihin suuntaan yrityksen talous on menossa. Yrityksen kasvun tulee olla tervettä, jolloin sitä ei aikaansaada kannattavuuden kustannuksella, vaan kasvuun tarvittavan pääoman lisäys tuottaa enemmän kuin sen rahoittamisesta aiheutuu kustannuksia. Lisäksi kasvua tulisi rahoittaa mahdollisimman pitkälle siten, että oman ja vieraan pääoman suhde pysyisi tasapainossa. (Kallunki 2014, 111-112.)

Liikevaihdon kasvulle ei ole määritelty ohjeellisia arvoja, sillä kasvuprosentti riippuu pitkälti toimialan kehityksestä. Minimim kasvulle asettaa lähinnä vuotuinen inflaatio eli rahan arvon lasku. Mikäli kasvu jää alle inflaation, ei yritys ole tehnyt merkittävää kasvukehitystä. Siihen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa alueen kilpailun ja ostovoiman tilanne. (Alma Talent a s.a.)

$$\text{Liikevaihdon kasvu-\%} = \frac{\text{Tilikauden liikevaihto} - \text{ed. tilikauden liikevaihto}}{\text{Ed. tilikauden liikevaihto}} \times 100$$

Kuvio 5 osoittaa, että kohdeyrityksen liikevaihto kasvoi yli neljä prosenttiyksikköä ensimmäiseen tilikauteen verrattuna, mutta laski miinukselle lähes viiteen prosenttiin kolmantena ja edelleen yli kymmenen prosenttiin viimeisimpänä tilikautena. Toimialan liikevaihdon muutokset ovat olleet samansuuntaisia, mutta vaihtelu on ollut pienempää.

KUVIO 5. Liikevaihdon kasvu-%.

4.2 Kannattavuuden tunnusluvut

4.2.1 Käyttökateprosentti

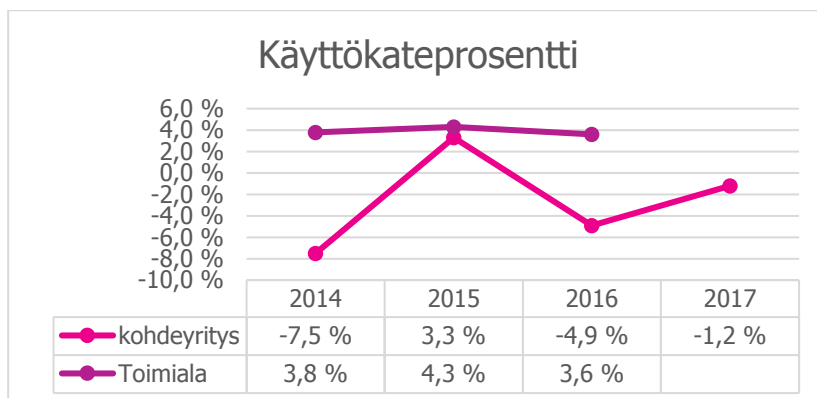
Käyttökateprosentti kertoo liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa käyttökate voidaan laskea lisäämällä liikevoittoon poistot ja arvonalentumiset. Vaikka virallisessa tuloslaskelmakaavassa ei nykyisin enää esitetä käyttökateprosenttiä, se on säilytetty oikaistussa tuloslaskelmassa ja toimialakohtaisena vertailulukuna. (Salmi 2013, 97.)

Toisaalta käyttökateprosentin toimialakohtaista vertailukelpoisuutta heikentää yritysten erilaiset toimintatavat. Jotkut yritykset pyrkivät hyvään tulokseen pienikatteisella, mutta suurella myyntimäärällä, toiset yritykset taas panostavat korkeakatteiseen, mutta vähäisempään myyntivolyymiin. (Lepiniemi ja Kyykkänen 2015, 172.) Lisäksi käyttökatteeseen vaikuttaa se, omistaako yritys tuotantovälineensä, jolloin niiden kulut näkyvät tuloslaskelmassa käyttökateprosentin jälkeen, vai vuokraako yritys tuotantovälineensä, jolloin kulut sijoittuvat liiketoiminnan muihin kuluihin ennen käyttökateprosenttiä. (Yritystutkimus ry 2017, 64).

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Käyttökateprosentille ei ole annettu ohjeellista arvoa, mutta useimmiten eri toimialojen käyttökateprosentit jaotellaan seuraaviin vaihteluväleihin: Kaupanalalla 2-10 prosenttia, palvelualalla 5-15 prosenttia ja teollisuudessa 10-25 prosenttia (Yritystutkimus ry 2017, 64).

Kuviosta 6 näemme, että kohdeyrityksen käyttökateprosentti on tarkastelujakson aikana ollut jatkuvasti miinuksella toista tilikautta lukuun ottamatta. Myyntikateprosentin ollessa hyvällä tasolla, heikko käyttökateprosentti kertoo myynnin volyymin olevan liian pieni suhteessa kiinteisiin kuluihin. Lisäksi yrityksen käyttökateprosentin tulisi kattaa poistot, verot ja rahoituskulut. (Talousplus 2017 s.a.) Toisena tilikautenaan yritys on päässyt ohjeelliseen vaihteluväliin, mutta kuitenkin hieman alle toimialan keskiarvon, joka on vertailuvuosien aikana pysytellyt noin neljän prosentin tuntumassa.

KUVIO 6. Käyttökateprosentti.

4.2.2 Liiketulosprosentti

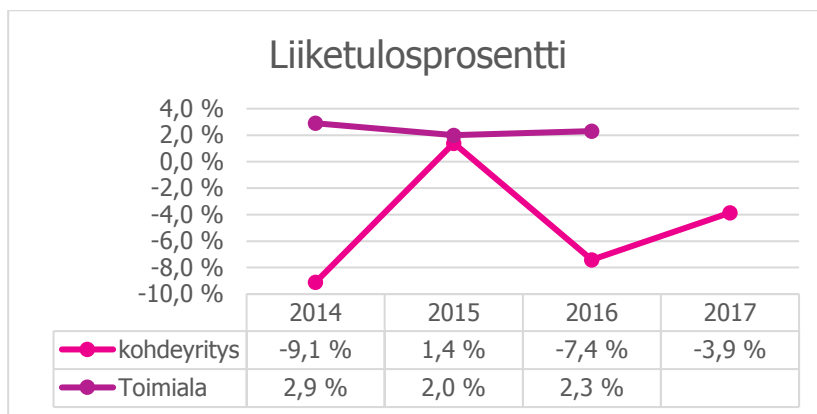
Liiketulos on oikaistun tuloslaskelman välitulos, joka mittaa yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tuottoja ennen rahoituseriä ja veroja. Oikaistun tuloslaskelman liiketulos poikkeaa virallisen eli oikaismattoman tuloslaskelman liikevoitosta tai -tappiosta tehtyjen oikaisujen verran. (Yritystutkimus ry 2017, 64.)

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Tunnusluvun avulla voidaan vertailla yrityksen omaa kehitystä sekä toimialaa. Lisäksi se soveltuu hyvin myös toimialakohtaiseen ja jopa eri toimialojen väliseen vertailuun. Liiketulosprosentin vertailussa voidaan käyttää seuraavan laisia viitearvoja:

yli 10%	hyvä
5-10%	tydyttävä
alle 5%	heikko (Yritystutkimus ry 2017, 65.)

Kuvio 7 osoittaa, että kohdeyrityksen liiketulosprosentti muodostaa hyvin samanlaisen viivan, kuin yrityksen käyttökateprosentti. Ensimmäisen, kolmannen ja neljännen tilikauden miinusmerkkiset arvot ovat erittäin heikot. Vaikka vuonna 2015 liiketulosprosentti on plusmerkinen, on arvo silti heikko. Yleisesti ottaen koko toimialan liiketulosprosentti näyttää viitearvojen mukaan heikolta. Negatiivinen liiketulosprosentti kertoo liiketoiminnan operatiivisista vaikeuksista.

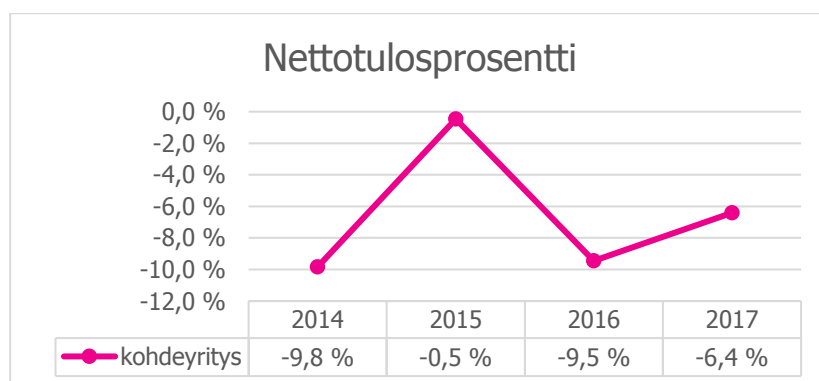
KUVIO 7. Liiketulosprosentti.

4.2.3 Nettotulosprosentti

Nettotulos kertoo yrityksen varsinaisen toiminnan tuloksen. Se saadaan lisäämällä liiketulokseen rahoitustuotot ja vähentämällä rahoituskulut sekä verot. Nettotuloksen tulee olla positiivinen, jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana, ja jotta yritys voi maksaa osinkoa omistajille. (Yritystutkimus 2017, 65.) Nettotulosprosentille ei ole asetettu viitearvoja, sillä luku on riippuvainen yrityksen toimialasta, pääomarakenteesta sekä voitonjakotavoitteista (Salmi 2013, 109).

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kuvio 8 osoittaa kohdeyrityksen nettotulosprosentin pysytelleen miinuksella koko tarkastelujakson ajan, mikä tarkoittaa oman pääoman pienentymistä ja kannattavuuden heikkenemistä. Nettotulosprosentin vuosittainen vaihtelu on ollut voimakasta, ja toisena tilikautenaan yritys on päässyt lähelle nollassa. Myös viimeisin tilikausi on parannusta edelliseen tilikauteen verrattuna.

KUVIO 8. Nettotulosprosentti.

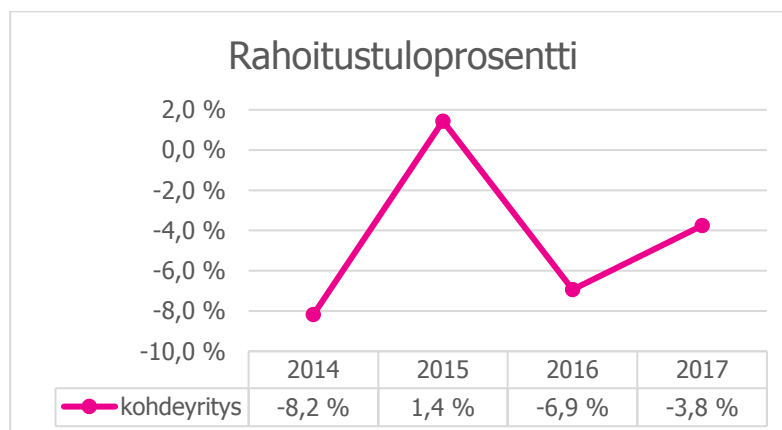
4.2.4 Rahoitustulosprosentti

Rahoitustulos on pääosin rahoittajien käyttämä tunnusluku. Se saadaan lisäämällä nettotulokseen vähennetyt poistot ja arvonalentumiset. Luku on toimialakohtainen, joten eri toimialojen välinen vertailu on hankalaa, mutta rahoitustulosprosentti soveltuu kuitenkin toimialavertailuun edellä kuvattuja kannattavuuden lukuja paremmin. (Alma Talent b s.a.)

$$\text{Rahoitustulos-\%} = \frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Rahoitustuloksen tulisi aina olla vähintäänkin positiivinen, sillä sen pitää riittää lainojen lyhennyksiin, investointien omarahoitukseen, käyttöpääoman lisäykseen sekä voitonjakoon omalle pääomalle. Negatiivinen rahoitustulos kertoo yleensä siitä, että yritys on joutunut kattamaan juoksevia rahoitusku- luja lisävelalla tai purkamalla likviditeettiään. (Yritystutkimus 2017, 65.)

Kuten kuviosta 9 näemme, kohdeyrityksen rahoitustulosprosentti on yltänyt positiiviselle tasolle vuonna 2015, mutta viimeisimpään tilikautena laskenut miinukselle lähes neljään prosenttiin. Kehitys on kuitenkin ollut positiivista verrattuna ensimmäiseen tilikauteen.

KUVIO 9. Rahoitustulosprosentti.

4.2.5 Sijoitetun pääoman tuotto-% ROI

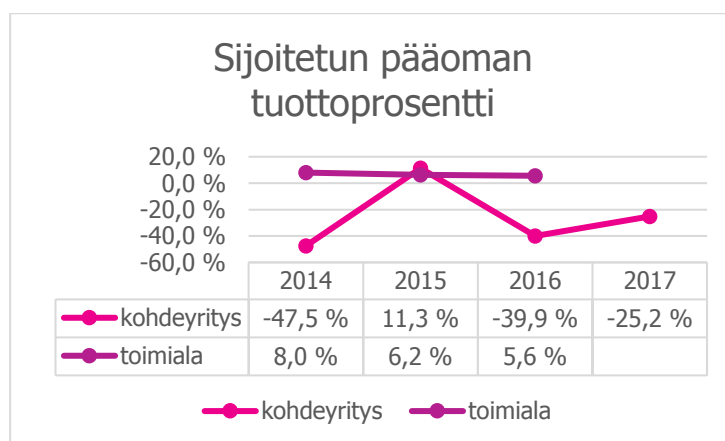
Sijoitetun pääoman tuotto-% on yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysin tunnusluvuista. Se mit- taa yrityksen suhteellista kannattavuutta, eli kuinka paljon tuottoa yritys on sanut aikaan siihen sijoit- tulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle.

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos + rahoituskulut + verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskentaan jakajana toimii sijoitettu pääoma, eli oikaistu oma pääoma + sijoitettu korollinen vieras pääoma. Sijoitettua vierasta pääomaa ovat kaikki sellaiset erät, joista maksetaan korkoa tai tuottoa. Sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskentaan ensisijaisena

vertailukohteena ovat yrityksen keskimääräiset pääomakustannukset. (Niskanen ja Niskanen 2003, 115.) Tunnusluku on välttävä, kun se on vähintään yrityksen korollisesta vieraasta pääomasta maksaman keskimääräisen rahoituskuluprosentin suuruinen (Yritystutkimus 2017, 68).

Kuvio 9 kertoo kohdeyrityksen suhteellisen kannattavuuden vaihdelleen tarkastelujakson aikana paljon. Toisena tilikautena sijoitetun pääoman tuotto on yltänyt yli yhteentoista prosenttiin. Muina tilikausina se on ollut miinuksella, eikä näin ollen ole tuottanut lainkaan voittoa sijoitetulle pääomalle. Toimialan keskiarvoinen tuotto on pysytellyt suhteellisen vakaana koko tarkastelujakson ajan.

KUVIO 10. Sijoitetun pääoman tuotto-%.

4.2.6 Kokonaispääoman tuotto-% ROA

Kokonaispääoman tuotto-% mittaa yrityksen yrityksen kykyä tuottaa tulosta kokonaispääomalle. Tunnusluku vertaa tulosta ennen rahoituskuluja ja veroja koko siihen pääomaan, joka on sitoutunut yritystoimintaan. Siihen eivät siis vaikuta yrityksen veronmaksupolitiikka tai yhtiömuodosta johtuva verotustekniikka. (Yritystutkimus 2017, 67.)

$$\text{Kokonaispääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin}} \times 100$$

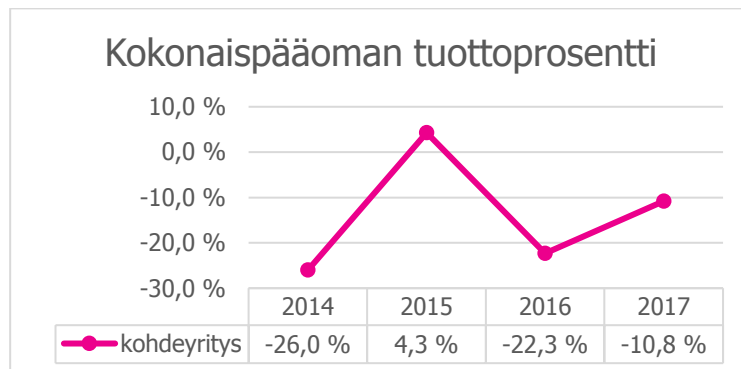
Kokonaispääoman tuotto-% on sijoitetun pääoman tuotto-%:ää käyttökelpoisempi tunnusluku etenkin silloin, kun ei pystytä luotettavasti tekemään jakoa korolliseen ja korottomaan pääomaan. Tunnusluvulle on asetettu seuraavanlaiset viitearvot:

yli 10%	hyvä
5-10%	tydyttävä
alle 5%	heikko (Yritystutkimus 2017, 67.)

Kuvio 11 näyttää kohdeyrityksen kokonaispääoman tuotto-%:n noudattavan hyvin samanlaista linjaa, kuin kaikki muutkin yllämainitut kannattavuuden tunnusluvut. Ensimmäinen tilikausi on kokonaispääoman tuoton kannalta heikoin, toisena tilikautena kohdeyritys on päässyt lähelle tyydyttävän

arvon rajaa. Kolmantena tilikautena tuotto prosentti palasi lähes yhtä heikolle tasolle kuin ensimmäisenä, neljäs tilikausi oli aiempaa kautta parempi, mutta kuitenkin negatiivinen.

KUVIO 11. Kokonaispääoman tuotto prosentti.

4.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

4.3.1 Omavaraisuusaste

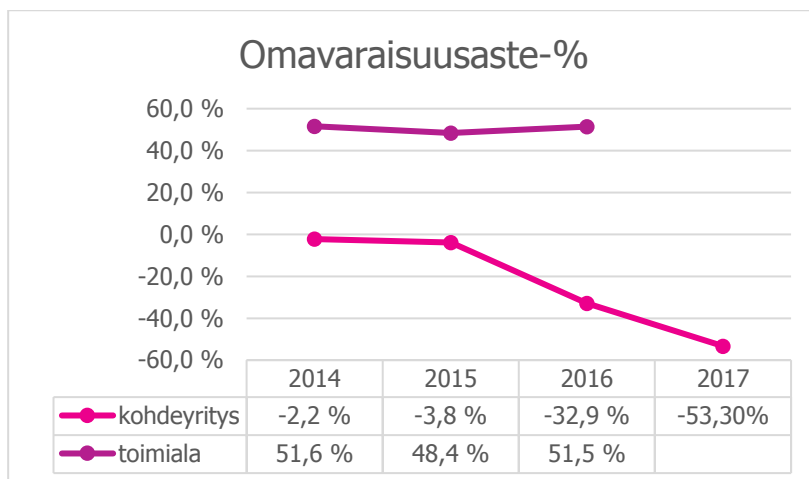
Omavaraisuusaste kertoo, kuinka suuri osa yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Tarkemmin eriteltynä se mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä sekä kykyä selviytyä velvoitteistaan pitkällä aikavälillä. (Yritystutkimus 2017, 69.)

$$\text{Omavaraisuusaste - \%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Vakavaraisella yrityksellä on yleensä korkea omavaraisuusaste, heikko tunnusluku voi olla merkki kannattamattomuudesta ja huonosta kilpailukykyä esimerkiksi taantumassa tai kiristyvässä kilpailutilanteessa. Omavaraisuusaste riippuu kuitenkin myös yrityksen iästä, sillä nuori yritys on usein velkaantuneempi suhteessa jo pidemmän aikaa toimineisiin yrityksiin. (Alma Talent c s.a.) Omavaraisuusasteen viitteelliset ohjeet ovat:

yli 40%	hyvä
20-40%	tydyttävä
alle 20%	heikko (Yritystutkimus 2017, 70).

Kuvio 12 osoittaa kohdeyrityksen ensimmäisen tilikauden olleen omavaraisuuden näkökulmasta tarkastelujakson paras, vaikkakin omavaraisuus on ollut miinuksella noin kaksi prosenttia. Vuosi vuodelta omavaraisuusaste on heikentynyt, ja viimeisimmän tilikauden omavaraisuusaste on miinuksella yli 50 prosenttia. Toimialan omavaraisuusaste keskimäärin on pysytellyt noin 50 prosentin tuntumassa.

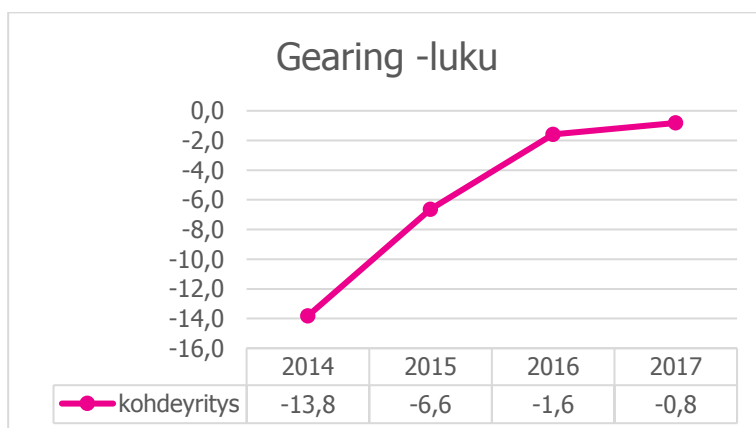
KUVIO 12. Omavaraisuusaste-%.

4.3.2 Gearing-luku (nettovelkaantumisaste)

Gearing-luku eli nettovelkaantumisaste mittaa yrityksen korollisen vieraan pääoman tasoa suhteessa omaan pääomaan. Korollisesta vieraasta pääomasta vähennetään yrityksen likvidit varat, eli rahat ja rahoitusarvopaperit. Mikäli nettovelka on enintään samansuuruinen kuin oma pääoma, voidaan yrityksen vakavaraisuutta pitää hyvänä. Negatiivinen tunnusluku kertoo heikosta vakavaraisuudesta, mikäli miinusmerkkisyys johtuu negatiivisesta omasta pääomasta. (Leppiniemi ja Kykkänen 2015, 176.)

$$\text{Net gearing} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}} \times 100$$

Kohdeyrittäjän gearing-luku on tarkastelujakson aikana kehittynyt parempaan suuntaan ja päässyt lähelle nollassa. Kuitenkin kuten edellä mainittu, negatiivinen luku on merkki huonosta maksukykyvyydestä kohdeyrittäjän oman pääoman ollessa miinuksella. (Kuvio 13.)

KUVIO 13. Gearing- luku.

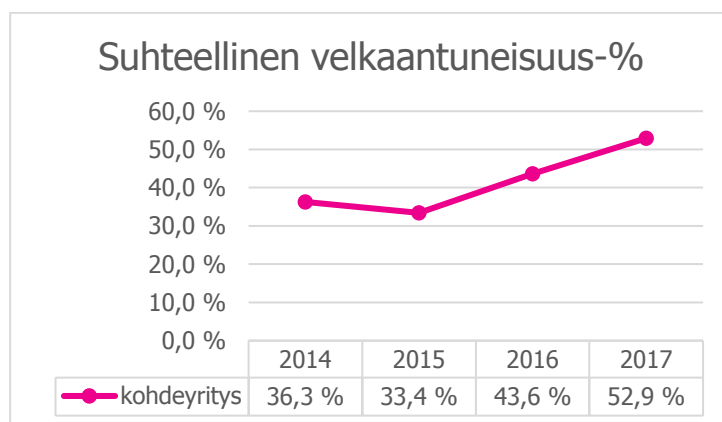
4.3.3 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa vieraan pääoman yritykselle aiheuttamaa rasitetta ja siinä ta-
pahtuvia muutoksia. Tunnusluku lasketaan suhteuttamalla vieras pääoma yrityksen liikevaihtoon.
Suhteellinen velkaantuneisuus voidaan selvittää myös oikaistemattomasta taseesta. Se sopii ainoas-
taan samalla alalla toimivien yritysten vertailuun, sillä eri toimialojen kustannus- ja taserakenteet
voivat poiketa toisistaan paljonkin. Parhaiten suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku auttaa
yrityskohtaisen toiminnan ja kehityksen seuraamisessa. (Leppiniemi ja Kykkänen 2015, 176.) Tun-
nusluvulle annetut viitearvot ovat:

alle 40%	hyvä
40-80%	tydyttävä
yli 80%	heikko (Yritystutkimus 2017, 70).

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Oikaistun taseen velat - saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \times 100$$

Kuvion 14 mukaan kohdeyrityksen suhteellisen velkaantuneisuusprosentin tunnusluku on tarkastelu-
jakson kahtena ensimmäisenä tilikautena ollut hyvä sen arvon ollessa noin 30 prosenttia, ja kahtena
viimeisenä tilikautena tyydyttävä arvon asettuessa vaihteluväliin 40-80 prosenttia. Viimeisin tilikausi
on ollut tarkastelujakson huonoin.

KUVIO 14. Suhteellinen velkaantuneisuus-%.

4.3.4 Lainojen ja rahoituskulujen hoitokate

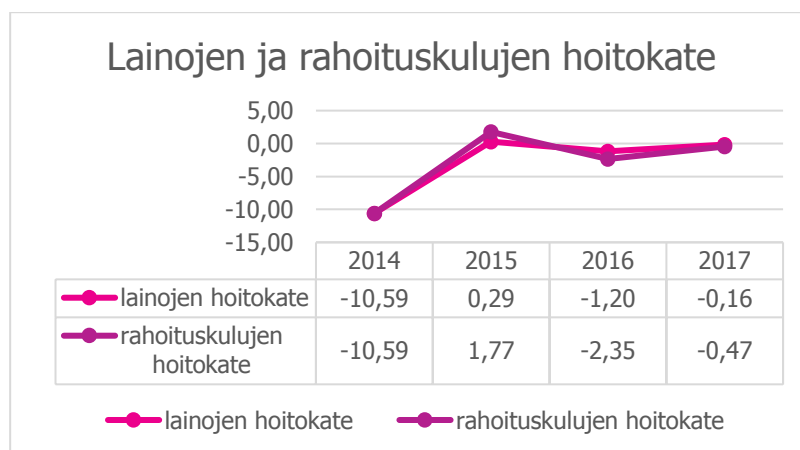
Lainojen hoitokate on rahoituksen tunnusluku, joka mittaa yrityksen tulorahoituksen riittävyttä vie-
raasta pääomasta syntyvien veloitteiden hoitamiseen. Tunnusluku siis selvittää, kuinka hyvin rahoit-
ustuloksella pystytään kattamaan vieraan pääoman rahoituksesta aiheutuvat kassavirrat yrityksestä
ulospäin eli lainojen korot ja lyhennykset. Tunnusluvulle annetut viitearvot ovat:

yli 2	hyvä
1-2	tydyttävä
alle 1	heikko (Yritystutkimus 2017, 188.)

$$\text{Lainojen hoitokate} = \frac{\text{Rahoitustulos + rahoituskulut}}{\text{Rahoituskulut + pitkäaik. Lainojen lyhennykset}}$$

Rahoituskulujen hoitokate mittaa yrityksen kykenevyyttä hoitaa korkojen ja muiden vieraan pääoman kulujen maksut. Rahoituskulujen hoitokate eroaa lainojen hoitokatteesta siten, että se tarkastelee rahoituksen riittävyyttä ainoastaan korkokuluihin, kun taas lainojen hoitokate mittaa rahoituksen riittävyyttä sekä korkokuluihin että lainojen lyhennyksiin. Rahoituksen hoitokate on hyvällä tasolla, mikäli arvo on yli yksi. Mikäli tunnusluvun arvo on alle yksi, kertoo se tulo-rahoituksen riittämättömyydestä vieraan pääoman kulujen kattamiseen. (Niskanen ja Niskanen 2003, 189.)

Kuvio 15 osoittaa lainojen hoitokatteen olleen heikolla tasolla kaikkina muina, paitsi toisena tilikautena, jolloin tunnusluku on ollut tyydyttävä noustuaan hieman yli nollassa. Heikoimmillaan tunnusluku on ollut ensimmäisenä tilikautena, jolloin yritys joutui ottamaan paljon velkaa alkuihanteihin ja tunnusluku laski miinukselle yli kymmeneen prosenttiin. Rahoituskulujen hoitokate noudattaa samanlaista kaavaa. Koska ensimmäisellä tilikaudella ei tehty lainojen lyhennyksiä, on tunnusluvun arvo sama kuin lainojen hoitokatteessa. Paras, lähes kahden prosentin tunnusluvun arvo on toiselta tilikaudelta.

KUVIO 15. Lainojen ja rahoituskulujen hoitokate.

4.4 Maksuvalmiuden tunnusluvut

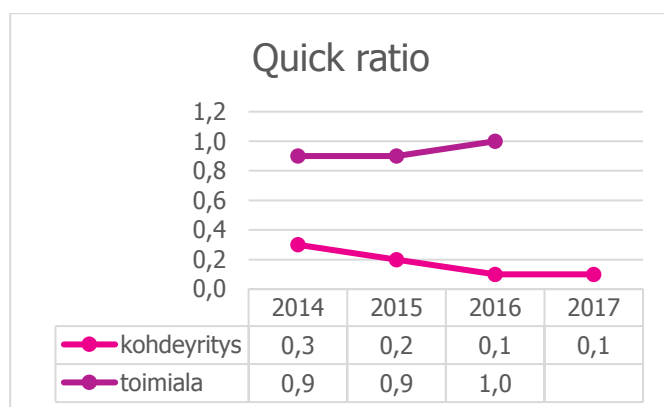
4.4.1 Quick ratio

Quick ratio mittaa rahoitusomaisuuden määrää suhteessa lyhytaikaisen vieraan pääoman määrään. Tunnusluvussa otetaan huomioon vain nopeimmat ja halvimmat rahaksi muutettavissa olevat taseen erät. Quick ration osoittaja saadaan laskemalla yhteen lyhytaikaisen saamiset ja rahavarat eli rahoitusomaisuus, ja vähentämällä summasta osatuloutuksen saamiset. Nimittäjäksi asetetaan lyhytaikainen vieras pääoma, josta vähennetään lyhytaikaiset saadut ennakot.

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus - osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikaik. vieras pääoma - lyhytaik. saadut ennakot}}$$

Quick ration arvon ollessa tasan yksi, on yrityksellä yhtä paljon likvidiä omaisuutta kuin velkaa. Arvon ollessa 0,5 on velan määrä kaksinkertainen yrityksen likvidiin omaisuuteen verrattuna. Alle 0,5 arvo on heikko ja viittaa yrityksen joutuvaan maksuvaikeuksiin, sillä yritys ei selviydy maksuistaan likvidillä omaisuudella. (Salmi 2013, 125-126.)

Kohdeyrityksen quick ration arvo katsotaan heikoksi sen ollessa vain hieman yli nollassa. Lisäksi arvo on hitaasti heikentynyt vuosi vuodelta. Arvon ollessa heikko on yrityksen vaikeaa selviytyä mahdollisista yllättävistä menoista. Toimialan quick ration arvo on pysytellyt heikon ja tyydyttävän rajalla. Nämä tulokset käyvät ilmi kuviosta 16.

KUVIO 16. Quick ratio.

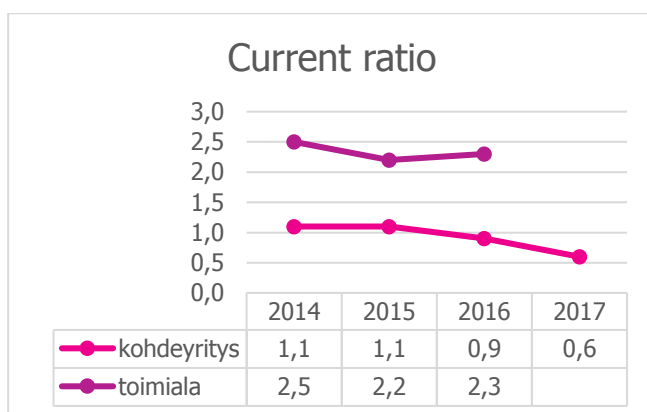
4.4.2 Current ratio

Current ratio on samankaltainen tunnusluku kuin quick ratio, mutta tarkastelun aikaväli on pidempi, sillä quick ratio huomioi rahoitusomaisuuden ohella myös vaihto-omaisuuden. Niiden summa jaetaan lyhytaikaisella vieraalla pääomalla. (Yritystutkimus 2017, 75.)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Current ration arvo on hyvä, jos se on yli kaksi. Arvon ollessa yli yksi, on maksuvalmius tunnusluvun mukaan tyydyttävä. Kuvion 17 mukaan kohdeyritys on päässyt kahtena ensimmäisenä toimintavuotenaan tyydyttävälle tasolle. Kahtena viimeisenä vuotena arvo on ollut alle yksi, eli heikko. (Yritystutkimus 2017, 75.)

Sekä quick ration, että current ration heikkous on se, että ne kertovat yrityksen maksuvalmiudesta ainoastaan tiinpäätöshetkellä. Näin ollen ei pystytä tarkastelemaan yrityksen likviditeetin vaihtelua tilikauden aikana. (Niskanen ja Niskanen 2003, 121.)

KUVIO 17. Current ratio.

4.5 Käyttöpääomien kiertoajat

Käyttöpääomien erien eli erityisesti myyntisaamisten, ostovelkojen ja vaihto-omaisuuden kiertoaikaa mittaavat tunnusluvut tarkastelevat käyttöpääoman sitoutumista. Ne kuvaavat, kuinka nopeasti eri käyttöpääomaerät muuttuvat rahaksi yrityksessä. (Niskanen ja Niskanen 2003, 122.)

4.5.1 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo, kuinka pitkän ajan myyntisaamiset ovat saamisina ennen kuin ne kertyvät kassaan. Kiertoaika lasketaan kertomalla tilikauden lopun myyntisaamiset tarkastelujaksoon sisältyvien päivien lukumäärällä ja jakamalla tulo liikevaihdolla. (Niskanen ja Niskanen 2003, 123.)

Myyntisaamisten kiertoaika, pv	$\frac{365 * (\text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto (12kk)}}$
--------------------------------	--

4.5.2 Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika selvittää, kuinka pitkiä maksuaikoja tavaran tai palvelun toimittajat ovat antaneet yritykselle. Ostovelkojen kiertoaika lasketaan samaan tapaan kuin myyntisaamisten kiertoaika, mutta nimittäjäksi asetetaan ostojen ja ulkopuolisten palveluiden summa. (Niskanen ja Niskanen 2003, 125.)

Ostovelkojen kiertoaika, pv	$\frac{365 * (\text{Ostovelat} + \text{sisäiset ostovelat})}{\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut (12kk)}}$
-----------------------------	---

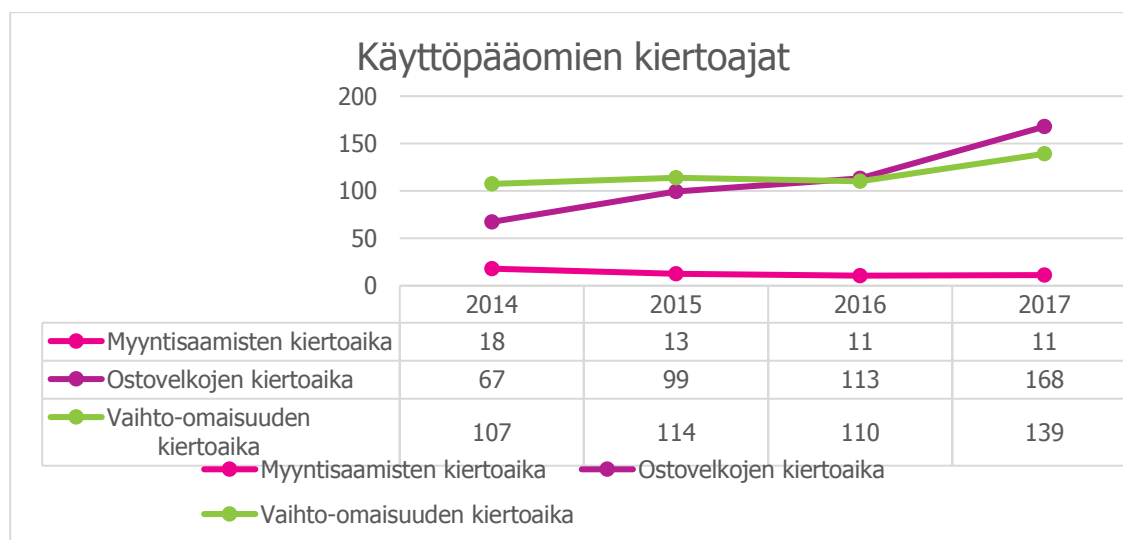
4.5.3 Vaihto-omaisuuden kiertoaika

Vaihto-omaisuuden kiertoaika, pv	$\frac{365 * \text{Aine- ja tarvikekäyttö}}{\text{Aine- ja tarvikekäyttö (12kk)}}$
----------------------------------	--

Vaihto-omaisuuden kiertoaika mittaa yrityksen vaihto-omaisuuden tehokkuutta, eli sitä kuinka kauan tuotteet ovat varastossa, ennen kuin ne myydään. Vaihto-omaisuuden kiertoaajan laskukaava noudattaa samaa logiikkaa, kuin ostovelkojen kiertoaika. Kaavan mukaisesti laskettuna kohdeyrityksen myyntisaamiset ovat jokaisena tarkasteluvuonna kiertäneet nopeasti, eli yrityksen perintä toimii tehokkaasti, ja asiakkaille annetut maksuajat ovat tarpeeksi lyhyitä. Myyntisaamisten kiertoajalle ei ole annettu yleispäteviä viitearvoja, vaan tunnusluku riippuu toimialasta. Yleinen 14 päivän maksuehto on kuitenkin hyvä vertailuarvo. (Niskanen ja Niskanen 2003, 126-127.)

Kuviosta 18 käy ilmi kohdeyrityksen ostovelkojen kiertoaika olevan huomattavasti pidempi kuin myyntisaamisten. Myös ostovelkojen kiertoaika riippuu toimialasta, ja sitä voidaan vertailla samoin kuin myyntisaamisten kiertoaikaa. Kohdeyrityksen pitkä ostovelkojen kiertoaika viittaa heikkoon maksuvalmiuteen ja jopa maksuvaikeuksiin. Ihanteellisin tilanne olisi sellainen, missä ostovelkojen kiertoaika on hieman myyntisaamisten kiertoaikaa pidempi. Tällöin tavarain tai palvelun toimittajilta saadulla maksuajalla voidaan rahoittaa asiakkaille annettu maksuaika sekä yrityksen juoksevia menoja. (Alma Talent d s.a.)

Kuviosta 18 näemme myös kohdeyrityksen vaihto-omaisuuden kiertoaajan tarkasteluvuosina olleen yli 100, mutta alle 140 päivää. Luku on toimialakohtainen, eikä sillä ole yleisiä viitteellisiä arvoja. Kohdeyrityksen varaston uusiutuessa noin 2,5 – 3,5 kertaa vuodessa voidaan varaston kiertoaajan kuitenkin katsoa olevan hyvällä tasolla. Varaston kierto voidaan pitää tehokkaana suunnittelemalla etukäteen, paljonko mitään tavaraa kannattaa kerralla tilata. Toisaalta isojen erien ostaminen kerralla tavarantoimittajilta on usein halvempaa, kuin ostojen tekeminen pienissä erissä.

KUVIO 18. Käyttöpääomien kiertoaajat.

5 TUTKIMUSTULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia tilinpäätösanalyysi Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy:lle, jonka päätoimialana on maalien vähittäiskauppa. Työn tavoitteena oli selvittää mahdollisimman oikea kuva kohdeyrityksen taloudellisesta nykytilanteesta, kehityksestä sekä tulevaisuuden näkymistä.

Tarkasteluajankohtana opinnäytetyössä oli 1.10.2013-1.10.2017, eli yhteensä neljä tilikautta. Ensin laadittiin kohdeyrityksen tilikausien oikaistut tuloslaskelmat ja taseet, joiden perusteella luotiin prosenttilukumuotoinen tilinpäätös. Lisäksi laskettiin kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja. Saatuja arvoja vertailtiin Yritystutkimus ry:n laatimiin viitearvoihin sekä toimialan keskiarvoisiin tunnuslukuihin, jotka saatiin talousraportista Suomen Asiakastieto Oy:stä.

Prosenttimuotoisten tuloslaskelman ja taseen avulla saatiin selville tilinpäätösten yksittäisten erien suhteet kohdeyrityksen liikevaihtoon tai taseen loppusummaan. Prosenttilukumuotoista tuloslaskelmaa (Taulukko 1) tutkimalla havaittiin, että prosentuaalisesti yli puolet koko yrityksen kuluista koostuvat aine- ja tarvikekäytöstä, mikä on normaalia kaupan alan yrityksessä. Erää on kuitenkin saatu pienennettyä lähes 13 prosenttiyksikköä neljän tilikauden aikana. Toiseksi suurimman erän muodostavat henkilöstökulut, jotka ovat kasvaneet neljässä vuodessa yli viisi prosenttiyksikköä. Tämä selittyy palkkojen nostamisella sen jälkeen, kun yrittäjät eivät enää saaneet starttirahaa työ- ja elinkeinotoimistosta.

Prosenttilukumuotoisen taseen vastaavaa -puoli (Taulukko 2) osoitti, että kohdeyrityksen varoista suurin osa on vaihto-omaisuutta, mikä on luonnollista tavarakaupassa. Toiseksi suurimman erän muodostavat koneet ja kalusto. Prosenttilukumuotoinen taseen vastattavaa -puoli (Taulukko 3) näyttää, että kohdeyrityksen merkittävin rahoituslähde on lyhytaikainen vieras pääoma. Oman pääoman osuus taas on heikentynyt vuosi vuodelta johtuen tappiollisista tilikausista. Negatiivinen oma pääoma huonontaa uskottavuutta, sillä yrityksen on täytynyt tehdä osekapääoman menettämisestä ilmoitus kaupparekisteriin, jotta sidosryhmät kuten velkojat saavat tiedon yrityksen huonontuneesta taloudellisesta tilasta. (PRH 2018).

Epäterve rahoitusrakenne lisää myös rahoitusriskiä. Oman pääoman tulisi muodostaa suoja, johon yritys voisi turvautua huonoina aikoina. Yrityksen nojatessa liikaa vieraaseen pääomaan eli velkaan, ovat liiketoiminnan riskit paljon suuremmat kuin rahoituksen tullessa osakkeenomistajilta. (Salmi 2013, 47.)

Kasvaneen rahoituriskin lisäksi ongelmia kohdeyritykselle tuottaa vieraan pääoman eli lainan korot, jotka on maksettava tappiollisesta tuloksesta huolimatta. Kun eräänntyviä velkoja ei pystytä maksamaan ajallaan, viivästyskorot kasvavat, jolloin maksuvalmius heikkenee entisestään. Myös ostovelkojen poikkeuksellisen pitkät maksuajat yhdessä heikkojen tunnuslukujen kanssa viittaavat maksuvaikeuksiin.

Tunnuslukujen perusteella laadituista kuvioista voidaan huomata niiden noudattavan kohdeyrityksen osalta pääpiirteittäin samanlaista siksak-linjaa: joka toinen vuosi on samansuuntainen. Yrityksen ensimmäisen vuoden heikkoa liiketulosta selittävät alkuvaiheen investoinnit, kuten liiketilän remontointi ja myymäläkalusteiden uusiminen. Nämä uudistukset aiheuttivat yritykselle kuluja jo ennen kuin liiketoiminta pääsi kunnolla käyntiin.

Kohdeyrityksen toinen tilikausi oli tarkastelujakson paras. Lähes 460 000 euron liikevaihto oli tarkastelujakson suurin, käyttökate sekä liiketulos olivat positiivisia ja tilikauden tulos ylsi lähes nollatasolle. Liikevaihdon ohella tarkastelujakson parasta tilikautta puolsivat alhaiset henkilöstökulut, kun osakkaat nostivat itselleen pienempää palkkaa, kuin kahtena seuraavana tilikautena. Ostojen mukaisesti tavarantoimittajien maksamat vuosihyvitykset olivat suurimmat muihin tilikausiin verrattuna. Myös suunnitelman mukaiset poistot olivat parhaana tilikautena pienemmät kuin sitä seuraavina vuosina johtuen laiteinvestoinneista, joita yritys teki vuosina 2016 ja 2017 uusimalla myymälässä esimerkiksi laatta- ja tapettitelineitä sekä maalisekoittajan.

Jotta kohdeyritys saisi liiketoimintansa kannattavaksi, tulisi liikevaihto saada kasvuun myyntiä lisäämällä. Yksi keino myynnin kasvattamiseksi on tuote- ja palvelutarjonnan laajentaminen. Yrityksen päätoimialana on maalien vähittäiskauppa, mutta maalien ohella tuotevalikoimaan kuuluvat muun muassa tapetit, laatat, erilaiset lattiamateriaalit, sälekaihtimet, käytävämatot, remonttitarvikkeet ja kylpyhuonekalusteet. Tuotetarjonta on jo monipuolinen, mutta lisämyyntiä voisi tavoitella laajentamalla valikoimaa sellaisiin tuotteisiin, joissa toimitus tapahtuu suoraan asiakkaalle. Tällaisia ei-resursseja liiketilasta vieviä tuotteita voisivat olla esimerkiksi peltikatot ja piharakennukset. Tuotetarjontaa voisi myös laajentaa keittiökalusteisiin, mutta toisaalta tällöin ongelmaksi muodostuisi yrityksen pieneksi käyvä liiketila, joka jo nyt on hyvin tehokkaassa käytössä.

Kohdeyritys tarjoaa asennuspalveluita asiakkaiden ostamille tuotteille, kuten sälekaihtimille ja tapeteille. Palvelutarjontaa voisi yhä laajentaa kokonaisuin remonttipalveluihin. Tällöin asiakkaan ostaessa esimerkiksi kylpyhuonelaatat ja -kalusteet, yritys tekisi tarjouksen koko kylpyhuoneremontista.

Kannattavuuden kasvattaminen vaatisi tuottojen kasvua ilman, että resursseja tai kiinteitä kuluja tarvitsee lisätä. Käytännössä myynnin ohella myös markkinointia tulisi tehostaa. Pienellä yrityksellä markkinointi saattaa helposti unohtua, tai sille ei ole tarpeeksi aikaa. Markkinoinnin avulla kuitenkin ylläpidetään suhteita jo olemassa oleviin asiakkaisiin ja hankitaan lisäksi uutta asiakaskuntaa, joten tehokas markkinointi on yritykselle elintärkeää. Tällä hetkellä kohdeyrityksen tärkeimpiä markkinointikanavia ovat paikallislehdet, jotka tavoittavat jakelullaan myös lähiseudun kuntia.

Lehtimainonnan ohella digitaalinen markkinointi on kohdeyritykselle ajankohtainen kehityskohde. Esimerkiksi Facebook- sivut ovat helppo, halpa ja vaivaton keino lisätä näkyvyyttä, tavoittaa asiakkaat reaaliajassa sekä kerätä asiakaspalautetta. Facebook- sivut ovat oivallinen keino myös toteuttaa erilaisia kilpailuja ja kampanjoita, joiden avulla voidaan aktivoida seuraajia ja saada sivustolle lisää vierailijoita. Facebookista on mahdollista myös ostaa mainostilaa, jolloin yrityksen mainokset näkyvät

Facebook -käyttäjien etusivulla. Sosiaalisen median käyttöön on nykypäivänä olemassa paljon erilaisia koulutuksia ja oppaita, jotka voisivat tuoda tehokkuutta markkinointiin.

Haasteita kohdeyrityksen liikevaihdon kasvulle tuovat pieni toimipaikkakunta ja sen huono talustilanne, negatiivinen muuttovirta, ikääntyvä väestö sekä toimialan sesonkiluontoisuus. Monet paikkakunnan erikoisliikkeet ovat viime aikoina lopettaneet toimintansa tai ajautuneet konkurssiin. Myyntiä on vaikeaa lisätä, kun potentiaalisia asiakkaita on yhä vähemmän. Toisaalta ikääntyvät asiakkaat ovat otollinen asiakasryhmä asennuspalveluita tarjottaessa. Sesonkiluontoisuus näkyy hiljaisempina talviaikoina, kun taas kesällä rakentaminen ja remontointi ovat vilkkaampaa. Myös kesämökkeilijät kasvattavat asiakuntaa. Toisaalta kesäaikana myyntiin vaikuttavat sääolot, sillä esimerkiksi vuoden 2017 sateinen kesä näkyi selvästi ulkomaalien kysynnän laskuna.

Kohdeyrityksen kuuluessa Värisilmä-ketjuun voidaan pohtia ketjuun kuulumisen hyötyjä ja haittoja liikevaihdon kasvattamisen kannalta. Värisilmä-ketjun hyötyjä ovat muun muassa Värisilmä-brändi, joka tunnetaan Suomen johtavana sisustuksen pintamateriaaleihin erikoistuneena ketjuna. Lisäksi ketjuun kuulumisen myötä yritys saa konsultointiapua, markkinointitukea ja käyttöönsä Värisilmän myymäläjärjestelmän. (Värisilmä.) Toisaalta ketjuun kuuluminen aiheuttaa toiminnallisia rajoitteita, jolloin yrityksen tulee toimia tiettyjen toimintatapojen puitteissa. Käytännössä yritys sitoutuu noudattamaan ketjun konseptia ja tuotevalikoimaa sekä maksamaan kassajärjestelmän käytöstä (Salojärvi 2018-02-10).

Kilpailijoita paikkakunnalla ovat Rautia Viitasaari, Rautakauppa Mehto Oy sekä Ale-Makasiini Riikonen Oy. 100 kilometrin säteellä kovin kilpailija on Jyväskylä toimijoinen. Kohdeyrityksen etuna kilpailussa on pitkät perinteet yrityksen toimittua paikkakunnalla edellisten omistajien toimesta jo vuosikymmenten ajan. Asiakaskunta on yrittäjille tuttu jo aiempien työtehtävien kautta, ja asiakkaat tuntevat yrittäjät luotettavina ja ammattitaitoisina tekijöinä. Isojen kaupunkien yrityksen houkuttelevat asiakkaita edullisilla hinnoilla, mutta kohdeyritys vetää puoleensa paikallisella ja henkilökohtaisella palvelulla.

Kokonaisuudessaan kohdeyrityksen taloudellinen tilanne on huolestuttava. Kun kaikki neljä perustekijää eli kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus ja kannattavuuden kasvu ovat yleisesti katsoen heikolla tasolla, ovat toiminnan jatkumisen edellytykset pidemmän päälle todella haastavat. Kohdeyrityksen tulisi saada liikevaihtonsa kasvuun, jotta toiminta olisi tuottavaa ja rahoitus saataisiin kuntoon. Suuri velkaantuneisuus vaikeuttaa kohdeyrityksen kykyä selviytyä koroista ja juoksevista kuluista, jolloin maksuvalmius heikentyy. Liikevaihdon lisääminen on kuitenkin haastavaa paikkakunnan väkluvun vähetessä ja koko kunnan yleisen taloustilanteen heikentyessä. Vielä kannattaa kuitenkin yrittää.

6 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

6.1 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Opinnäytetyö oli kokonaisuudessaan mielenkiintoinen, mutta haastava prosessi. Valitsemani aihe oli mielekäs ja tilinpäätösanalyysin laatiminen tutulle kotipaikkakuntalaiselle yritykselle motivoi huolelliseen ja kokonaisvaltaiseen työskentelyyn. Koko opinnäytetyöprosessin ajan tunsin aitoa halua tutkia aineistoa, laatia laskelmia ja tehdä johtopäätöksiä niin paljon, kuin osasin. Koen lopputuloksen olevan kattava ja uskon työni tuoneen yrittäjille hyötyä muun muassa prosenttilukumuotoisten tuloslaskelman ja taseen muodossa.

Haasteita opinnäytetyössä riitti, suurin niistä oli ajan puute. Aloitin opinnäytetyön suunnittelun keväällä 2017. Tällöin aikaani kuitenkin vei opintoihin kuuluva harjoittelu, sen jälkeen kesätyöt. Loppukesä ja alkusyksy kuluivat kesätöiden ohella remontoidessa tulevaa kotia yli 300 kilometrin päässä asuinkaupungistani Kuopiosta. Syksyllä muutin uudelle paikkakunnalle ja aloitin vakituisen työsuhteen. Opinnäytetyö eteni koko ajan, mutta hyvin hitaasti. Nyt keväällä 2018 sain viimeinkin opinnäytetyön valmiiksi.

Kuoposta poismuuton vuoksi opinnäytetyön edetessä ilmenneitä kysymyksiä ja ongelmia olen yrittänyt ratkaista pääasiassa itse, sillä opinnäytetyön ohjaajan kanssa kommunikointi sähköpostitse oli joissakin tapauksissa mielestäni vaikeaa. Esimerkiksi tunnuslukujen laskemisessa olisin välillä tarvinnut apua. Käyttämällä paljon aikaa, lukemalla tietoa eri lähteistä ja kysymällä neuvoja yrittäjiltä sekä yrityksen hallituksen jäseneltä sain kuitenkin tunnusluvut laskettua.

Kolmas haaste työssä oli tarvittavan vertailuaineiston löytyminen. Kohdeyrityksen oikaistut sekä prosenttilukumuotoiset tuloslaskelmat ja taseet sekä tunnusluvut laskin itse tilinpäätöstietojen pohjalta. Toimialakohtaiset keskiarvot olin suunnitellut hankkivani elinkeinoministeriön ylläpitämästä toimialapalvelusta, mutta juuri maalien vähittäiskaupan alalta ei tunnuslukuja löytynyt. Joitakin toimialan tunnuslukuja sain tilaamalla kohdeyrityksen maksullisen talousraportin Asiakastieto Oy:sta, mutta kaikkia työssä käyttämiäni tunnuslukuja talousraportti ei tarjonnut. Alun perin tarkoitukseni oli lisäksi ottaa vertailuun jokin kilpaileva yritys. Paikkakunnan ainoa suurin piirtein saman toimialan ja koko luokan kilpaileva yritys on Rautakauppa Mehto Oy. Kyseinen yritys kuitenkin käyttää lyhennettyä tuloslaskelmaa, jolloin esimerkiksi liikevaihto on salainen. Näin ollen en pystynyt laskemaan yrityksen tunnuslukuja. Lähikunnista ei löytynyt kilpailevia yrityksiä maalien vähittäiskaupan toimialalta, ja lähimmän suurkaupungin eli Jyväskylän suuret toimijat eivät mielestäni olleet tarpeeksi sopivia vertailtavia. Täten olen osittain työssäni vertailut ainoastaan kohdeyrityksen eri tilikausia.

6.2 Validiteetin, reliabiliteetin ja eettisyyden arviointi

Opinnäytetyössä on tärkeää, että tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti ovat hyvät. Validiteetillä tarkoitetaan mittaus- tai tutkimusmenetelmän pätevyyttä mitata juuri sitä, mitä sen on tarkoituskin mitata. Reliabiliteetti kertoo mittauksen tai tutkimuksen luotettavuudesta, jota satunnaiset virheet

heikentävät (KAMK). Tässä opinnäytetyössä validiteetti tarkoittaa sitä, että lasketut tunnusluvut pitävät paikkaansa ja mittaavat juuri sitä, mitä niiden on tarkoitus mitata. Reliabiliteettiin tässä opinnäytetyössä vaikuttavat mahdolliset laskuvirheet tunnusluvuissa.

Opinnäytetyön pohjautuessa kohdeyrityksen kirjanpitolain ja asetusten mukaisesti laadittuihin tilinpäätöksiin, voidaan tietoja pitää luotettavina. Jokaisen tarkasteltavana olleen tilikauden tunnusluvut on laskettu yritystutkimus ry:n kaavojen mukaisesti, joten vertailutiedot ovat luotettavia. Opinnäytetyön lähteiksi on valikoitu ainoastaan yleisesti tunnettuja ja käytettyjä kirjallisuuslähteitä, sekä muutamia luotettavia internetlähteitä. Tutkimalla ja vertailemalla useita eri lähteitä, on pyritty lisäämään työn uskottavuutta.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli analysoida kohdeyrityksen tilinpäätöksiä ja vertailla niitä keskenään sekä toimialaan. Tarkoituksena oli myös tehdä ehdotuksia mahdollisista toimenpiteistä kohdeyrityksen taloudellisen tilan ja kannattavuuden parantamiseksi sekä laatia ennuste lähitulevaisuudelle. Opinnäytetyö sisälsi kaikki asiat, jotka sen oli tarkoitus sisältää, jolloin voidaan todeta työn olevan validi.

Opinnäytetyön toteutukseen ja tilinpäätöstietojen käyttämiseen on saatu lupa kohdeyritykseltä, tulokset on pyritty ilmaisemaan totuudenmukaisesti ja avoimesti ja työ on tarkistutettu yrittäjillä ennen sen julkaisua. Näin ollen opinnäytetyötä voidaan pitää eettisesti hyväksyttävänä.

Jatkotutkimuksena voitaisiin toteuttaa vastaavanlainen opinnäytetyö, jossa vertailtaisiin kohdeyrityksen ja toimialan kehitystä seuraavien viiden vuoden aikana. Myös Värisilmä -ketjuun kuulumisen eduista ja haitoista voitaisiin toteuttaa syvällisempi tutkimus, jossa analysoitaisiin esimerkiksi Värisilmä -ketjun brändin arvokkuutta ja toisaalta kustannuksia yritykselle.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

- ALMA TALENT a. Liikevaihdon kasvu-%. [Viitattu 2017-12-10.] Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/toiminnan-laajuus/liikevaihdon-kasvu-prosentti>
- ALMA TALENT b. Rahoitustulos ja rahoitustulos-%. [Viitattu 2017-12-10.] Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/maksuvalmius/rahoitustulos-ja-rahoitustulos-prosentti>
- ALMA TALENT c. Omavaraisuusaste-%. [Viitattu 2017-12-10.] Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/omavaraisuusaste-prosentti>
- Alma Talent d. Ostovelkojen kiertoaika. [Viitattu 2017-12-10.] Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/tehokkuus/ostovelkojen-kiertoaika>
- KAISANLAHTI, Timo, LEPPINIEMI, Jarmo ja LEPPINIEMI, Raili 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. 5., uudistettu painos. Alma Talent.
- KALLUNKI, Juha-Pekka 2014. Tilinpäätösanalyysi. Alma Talent.
- KAJAANIN AMMATIIKKORKEAKOULU. Opinnäytetyöpakki. [Viitattu 2017-10-10.] Saatavissa: <https://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Luotettavuus?refreshTree=0&contentId=6311f696-3ebe-4ab2-9d95-6b9739294ecf#Reliabiliteetti>
- KAUPPALEHTI 2013. Viitasaaren Väri ja Tarvike Oy. [Viitattu 2018-02-05.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/yritykset/yritys/viitasaaren+vari+ja+tarvike+oy/25678301>
- KIRJANPITOLAKI. L 1997/1336. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2018-02-05.] Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>
- LEPPINIEMI, Jarmo ja Kykkänen, Tapani 2015. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 9., uudistettu painos. Alma Talent.
- NISKANEN, Jyrki ja NISKANEN, Mervi 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita.
- OHJE RAPORTOINTIPOHJAN KÄYTTÄMISEEN JA VIITTEIDEN MERKITSEMISEEN 2012. [Verkkoaineisto]. Sijainti: Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulun Moodle [verkko-oppimisympäristö]. Thesis – opinnäytetyö -kurssi.
- PATENTTI JA REKISTERIHALLITUS. Osakepääoman menettäminen. [Viitattu 2018-02-12.] Saatavissa: https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/muutosilmoitus/osakepaaoma/osakepaaoman_menettaminen.html
- SALMI, Ilari 2013. Mitä Tilinpäätös kertoo? Helsinki: Edita.
- SALOJÄRVI, Jarmo 2018-02-03. Yrittäjä. [Haastattelu.] Viitasaari.
- SUOMEN TILINTARKASTAJAT. Mitä on hyvä tilinpäätöskäytäntö? [Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: <https://www.suomentilintarkastajat.fi/tilintarkastus/mita-on-hyva-tilinpaatoskaytanto>
- TALOUSPLUS, 2017-03-19. Yrityksen Kannattavuus [verkkoaineisto]. Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: <https://www.talousplus.fi/blogi/yrityksen-kannattavuus/>
- YRITYSTUTKIMUS RY, 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10., korjattu laitos. Helsinki: Yritystutkimus ry ja Gaudeamus.

LIITE 1: KULULAJIKOHTAISEN TULOSLASKELMAN RUNKO

	(Tilikausi)		(Edellinen tilikausi)	
	-	-	-	-
LIKEVAIHTO		0,00		0,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	+/-	0,00	+/-	0,00
Valmistus omaan käyttöön (+)		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana		0,00		0,00
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-/+	0,00	-/+	0,00
Ulkopuoliset palvelut		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		0,00		0,00
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		0,00		0,00
Muut henkilösivukulut		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		0,00		0,00
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		0,00		0,00
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Liiketoiminnan muut kulut		- 0,00		- 0,00
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		0,00		0,00
Tuotot osuuksista omistusyhteis- yrityksissä		0,00		0,00
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä		0,00		0,00
Muilta		0,00		0,00
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä		0,00		0,00
Muilta		0,00		0,00
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-	0,00	-	0,00
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	-	0,00	-	0,00
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-	0,00	-	0,00
Muille	-	<u>0,00</u>	+/-	<u>0,00</u>
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		0,00		0,00
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot		0,00		0,00
Satunnaiset kulut	-	<u>0,00</u>	+/-	<u>0,00</u>
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA		0,00		0,00
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-/+	0,00	-/+	0,00
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-/+	<u>0,00</u>	-/+	<u>0,00</u>
Tuloverot				
Tilikauden verot	-	0,00	-	0,00
Laskennalliset verot	-	<u>0,00</u>	-	<u>0,00</u>
Muut välittömät verot		- 0,00		- 0,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>

LIITE 2: TASEEN RUNKO (VASTAAVAA)

	(Tilikauden päättymispäivä)		(Edellisen tilikauden päättymispäivä)	
	-----		-----	
Vastavaa				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	0,00		0,00	
Aineettomat oikeudet	0,00		0,00	
Liikearvo	0,00		0,00	
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00		0,00	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Omistetut	0,00		0,00	
Vuokraoikeudet	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Rakennukset ja rakennelmat				
Omistetut	0,00		0,00	
Vuokraoikeudet	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Koneet ja kalusto	0,00		0,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00		0,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Osuudet omistusyhteisyriksissä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	0,00		0,00	
Aineet ja tarvikkeet	0,00		0,00	
Keskeneräiset tuotteet	0,00		0,00	
Valmiit tuotteet/Tavarat	0,00		0,00	
Muu vaihto-omaisuus	0,00		0,00	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Saamiset				
Pitkäaikaiset				
Myyntisaamiset	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	0,00		0,00	
Lainasaamiset	0,00		0,00	
Laskennalliset verosaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	0,00		0,00	
Lainasaamiset	0,00		0,00	
Laskennalliset verosaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Rahoitusarvopaperit				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
Muut arvopaperit	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Rahat ja pankkisaamiset		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Vastavaa yhteensä		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>

LIITE 3: TASEEN RUNKO (VASTATTAVAA)

	(Tilikauden päättymispäivä)		(Edellisen tilikauden päättymispäivä)	
	-----		-----	
Vastavaa				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	0,00		0,00	
Aineettomat oikeudet	0,00		0,00	
Liikearvo	0,00		0,00	
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00		0,00	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Omistettut	0,00		0,00	
Vuokraoikeudet	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Rakennukset ja rakennelmat	0,00		0,00	
Omistettut	0,00		0,00	
Vuokraoikeudet	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Koneet ja kalusto	0,00		0,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00		0,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	0,00		0,00	
Aineet ja tarvikkeet	0,00		0,00	
Keskeneräiset tuotteet	0,00		0,00	
Valmiit tuotteet/Tavarat	0,00		0,00	
Muu vaihto-omaisuus	0,00		0,00	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Saamiset				
Pitkäaikaiset				
Myyntisaamiset	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	0,00		0,00	
Lainasaamiset	0,00		0,00	
Laskennalliset verosaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	0,00		0,00	
Lainasaamiset	0,00		0,00	
Laskennalliset verosaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Rahoitusarvopaperit				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
Muut arvopaperit	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Rahat ja pankkisaamiset				
	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Vastavaa yhteensä		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>

LIITE 4: VIITASAAREN VÄRI JA TARVIKE OY:N OIKAISTU TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto	391998,47	436080,03	457105,46	437383,25
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	2177,52	2220,96	4902,72
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	391998,47	438257,55	459326,42	442285,97
Aine- ja tarvikekäyttö	243617,7	306100,06	304636,94	331923,90
Ulkopuoliset palvelut	1907,27	616,00	3709,01	1032,30
Henkilöstökulut	89185,75	89295,56	72580,11	77151,08
Liiketoiminnan muut kulut	61986,45	63601,29	63234,29	65256,32
Käyttökate	-4698,70	-21355,36	15166,07	-33077,63
Suunnitelman mukaiset poistot	10400,25	11060,34	8761,36	7279,66
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Liiketulos	-15098,95	-32415,70	6404,71	-40357,29
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut korko- ja rahoitustuotot	0,00	55,10	55,26	3,77
Korkokulut ja muut rahoituskulut	10031,8	9071,52	8607,29	3122,96
Välittömät verot	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulos	-25130,75	-41432,12	-2147,32	-43476,48
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-25130,75	-41432,12	-2147,32	-43476,48

LIITE 5: VIITASAAREN VÄRI JA TARVIKE OY:N OIKAISTU TASE (VASTAAVAA)

Oikaistu tase	2017	2016	2015	2014
Vastaavaa				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut aineettomat hyödykkeet	3000	6000,00	9000,00	12000,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3000	6000,00	9000,00	12000,00
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	22200,76	24181,01	17284,08	12838,99
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	22200,76	24181,01	17284,08	12838,99
Sijoitukset				
Muut osakkeet ja osuudet	2750	2750,00	2750,00	2750,00
Sijoitukset yhteensä	2750	2750,00	2750,00	2750,00
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	92914,5	92523,41	95128,88	97690,82
Vaihto-omaisuus yhteensä	92914,5	92523,41	95128,88	97690,82
Myyntisaamiset	11948,12	12724,20	15661,36	21608,78
Muut saamiset	1686,68	4132,69	3365,89	6243,57
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	13634,8	16856,89	19027,25	27852,35
Rahat ja rahoitusarvopaperit	810,91	801,31	3952,41	1963,11
Vastaavaa yhteensä	135310,97	143112,62	147142,62	155095,27

LIITE 6: VIITASAAREN VÄRI JA TARVIKE OY:N OIKAISTU TASE (VASTATTAVAA)

Oikaistu tase	2017	2016	2015	2014
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Osakepääoma	2500,00	2500,00	2500,00	2500,00
Muut rahastot	37500,00	37500,00	37500,00	37500,00
Kertyneet voittovarot	-87055,92	-45623,80	-43476,48	0,00
Tilikauden tulos	-25130,75	-41432,12	-2147,32	-43476,48
Taseen oma pääoma yhteensä	-72186,67	-47055,92	-5623,8	-3476,48
Poistoero ja varaukset				
Oman pääoman oikaisut				
Oikaistu oma pääoma yhteensä	-72186,67	-47055,92	-5623,8	-3476,48
Vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	41303,00	57259,13	32496,00	41248,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	5000,00	16000,00	0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	41303,00	62259,13	48496,00	41248,00
Korolliset lyhytaikaiset velat	18708,10	18772,00	8752,00	8752,00
Ostovelat	112916,62	95259,53	83902,00	61447,74
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	34569,92	13877,88	11616,42	47124,01
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	166194,64	127909,41	104270,42	117323,75
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	207497,64	190168,54	152766,42	158571,75
Vastattavaa yhteensä	135310,97	143112,62	147142,62	155095,27